

LETO XXIV. Stev. 24

IZDAJA IN TISKA
CASOPISNO ZALOŽNIŠKO
PODJETJE
"LJUDSKA PRAVICA"
DIREKTOR PODJETJA
LEV MODIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
Cena izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

"LJUDSKA PRAVICA"
USTANOVljena 6. OKTOBRA
1934 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT DNEVNIK IN
FEDNIK - OD OSVOBODITVE
DO 1. JULJA 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT FEDNIK
- OD 1. JUNJA 1952 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z "BORBO"

DRUGI DAN KONGRESA LJUDSKE MLADINE JUGOSLAVIJE

Skupno delo bo še bolj pobratilo desettisoče mladih graditeljev iz vseh naših republik

Včeraj je kongres sprejel razglas, v katerem poziva mladino, naj v čim večjem številu pride graditi avtomobilsko cesto »Bratstvo in enotnost«

Beograd, 28. jan. (Tanjug). - Danes dopoldne in popoldne je šesti kongres Ljudske mladine Jugoslavije nadaljeval svoje delo.

Na sestankih komisij so podali poročila o mednarodni dejavnosti Ljudske mladine oziroma o njeni družbeni dejavnosti. Na osnovi razprav o teh poročilih bosta komisiji jutri predložili kongresu osnutke resolucij.

V dopoldanski diskusiji o referatu Mika Tripala so zlasti poudarili potrebo, naj bi se mladinske organizacije v podjetjih udeleževale pri pravilnem izvajanju novih zakonov in ukrepov na področju gospodarstva. Delegati so tudi govorili o nujnosti hitrejšega šolanja strokovnih kadrov na fakultetah in o povezavi pouka s praktičnim delom.

Delegat iz Novoga Sada Zika Belisavić je govoril o delu "Tribune mladih", ki naj bi bila najustreznejša oblika za zbiranje mladine in njeno družbeno dejavnost. Delegat delavske mladine Skoplja in pripadnikov JLA Dragan Trajkovski je govoril o delu delavskih univerz, o domovnih učencev v gospodarstvu in

klubih mladih proizvajalcev. Trajkovski je predlagal, naj bi CK v delavskem in družbenem samoljudstvu sestavil poseben elaborat o domovnih učencev v gospodarstvu. Tih je sodelovalo v delavskih svetih več kot 20.000 mladincev.

Kongres je včeraj in danes sprejel blizu tisoč pozdravnih brzojavk iz vseh krajev dežele. Brzojavke so med drugim poslali občinski in tovarniški komiteji Ljudske mladine, pa tudi veliko število družbenih in političnih organizacij ter številni delovni kolektivi. Kongres je prav tako sprejel pisma in pozdravne brzojavke, ki so mu jih poslale Federacija mladih socialistov Belgije, Stalna konferenca prostovoljnih mladinskih organizacij Velike Britanije, organizacija UNESCO iz Pariza, mladih socialistov iz Zahodne Nemčije, socialdemokratske mladine Švedske, skavske organizacije Tunizije, socialistične mladine Urugvaja, socialistične mladinske študentske skupine Burme itd.

RAZGLAS KONGRESA LJUDSKE MLADINE

Strnimo se v delovne brigade da bomo nadaljevali izgradnjo avtomobilske ceste Bratstvo in enotnost

Kongres Ljudske mladine Jugoslavije je sprejel razglas, s katerim poziva Ljudsko mladino, naj v čim večjem številu sodeluje v graditvi avtomobilske ceste »Bratstvo-enotnost« Zagreb-Ljubljana. V razglasu je rečeno:

»Mladina Jugoslavije! Šesti kongres Ljudske mladine Jugoslavije izraža znano željo in navdušenje članov Ljudske mladine ter vseh mladih ljudi, ko enodušno sprejema predlog našega tovariša Tita, da letos znova organiziramo delovno akcijo. Gradili bomo nadaljevanje avtomobilske ceste »Bratstvo-enotnost« na trasi Zagreb-Ljubljana kot del velike jugoslovanske ceste Ljubljana-Djevdjelija.

Jugoslavija je postala industrijsko močna. Ukročene reke že poganjajo močne turbine hidrocentral, daljnovoči prenašajo električno energijo do novih tovarn, ki izdelujejo stroje, traktorje, najbolj zamotane stroje in najrazličnejše izdelke za potrebe naših državljanov. Po novih progah vozijo dolgi vlaki, ki odvažajo nove izdelke na naše in tuje trge. To je tudi delo naših mladinskih rok. V mnogih novih tovarnah, hidrocentralah, na železnikah, cestah in drugih objektih sta vgrajena delovni polet in ustvarjalna energija sto tisočev fantov in deklet, ki so prostovoljno delali za izpolnitev važnih gospodarskih nalog v obdobju obnove in industrijske izgradnje.

Mladina je v nadaljevanju tradicije velikih delovnih akcij zadnja leta množično sodelovala pri krajevnih delovnih akcijah ter s tem pripomogla, da smo z manjšimi gnotnimi sredstvi dosegli pomembne uspehe. Na 18.500 krajevnih delovnih akcijah za zgraditev šol, cest, melioracijskih naprav in športnih igrišč je 1.070.000 mladincev in mladink s prostovoljnim delom prihranilo svojim komunam milijarde dinarjev.

Z udarniškim delom bomo v enem letu izročili domovini drugi del velike sodobne ceste. Z že dograjenim delom Beograd-Zagreb bo ta potem celota. Pribodnja leta pa bomo od Beograda do Skoplja in Djevdjelije zgradili še ostale odseke te enotne in močne magistralne bratstva in enotnosti naših narodov.

Naši skupnosti sta tudi zdaj potrebna ustvarjalna mladinska pobuda in mladinski polet. V skupnem delu, v izpolnjevanju obsežnih, za skupnost važnih nalog, se mladina najbolje vzgaja v duhu kolektivnega življenja in družbene odgovornosti, v duhu brisanja meja med ročnim in umskim delom.

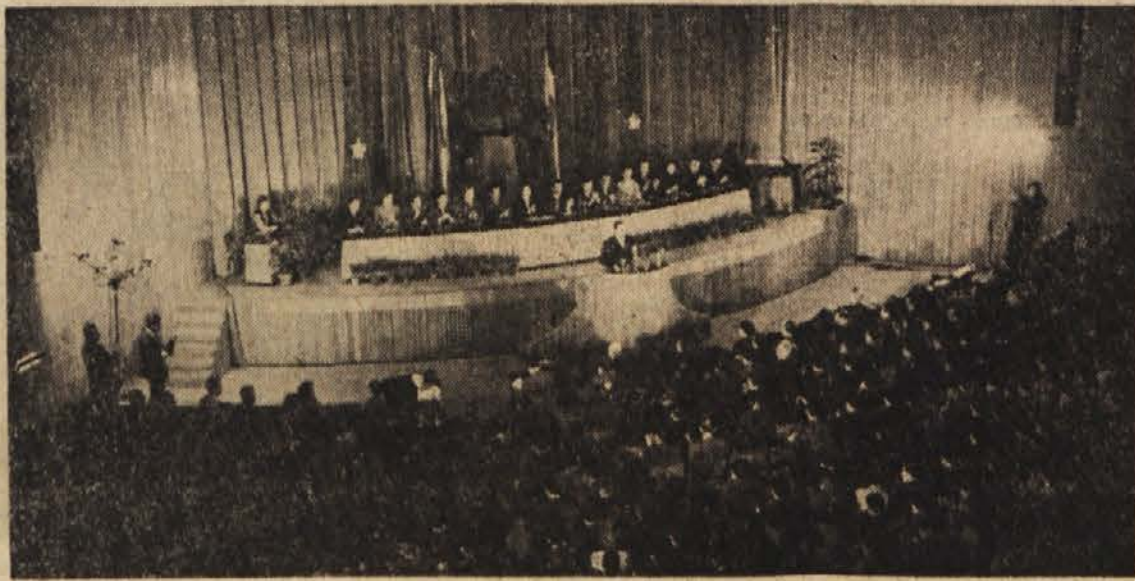
Skupno delo za zgraditev te ceste, ki bo, kakor prej, simbolizirala nerazdružljivo enotnost naših narodov in mladine, bo znatno pripomoglo, da se bomo še bolj pobratili deset-tisoče mladih graditeljev iz vseh naših republik. Ta delovna akcija bo vir novih radosti. Na njej bomo imeli vse možnosti, da razvijamo raznoliko in zanimivo kulturno življenje. Razne prireditve, športne igre, gostovanja, posebni radijski in televizijski programi, izleti, obiski, filmske in gledališke predstave, mnoga tekmovalna — vse to bo napravilo naše življenje na gradbiščih mladostno kipeče, veselo. Zdjaj imamo vse pogoje, da velike delovne akcije popolneje zadovolje vsestranske koristi, želje in potrebe mladine.

Naš mladi rod je pripravljen na velika dela, kakor je bil tudi prejšnji. Z njimi bomo najmočneje izpričali svoj polet, navdušenje, požrtvovalnost in pripravljenost, da koristimo svojemu ljudstvu. Avtomobilska cesta Ljubljana-Djevdjelija bo novo veliko dejanje nas, fantov in deklet naše dobe.

Strnimo se v delovne brigade, da bomo z novimi uspehi nadaljevali svetle tradicije naših predhodnikov-partizanov iz časov ljudske revolucije ter graditeljev iz dni obnove in izgradnje.

Strnimo se v delovne brigade, da bomo nadaljevali izgradnjo naše avtomobilske ceste Bratstvo in enotnost ter manifestirajmo vdanost našega rodu socializmu.

Šesti kongres Ljudske mladine Jugoslavije.

S šestega kongresa Ljudske mladine Jugoslavije: Pogled na dvorano med govorom predsednika Tita

Predsednik Tito s soprogo ob prihodu v dvorano na VI. kongres Ljudske mladine Jugoslavije

VRZEL V ITALIJANSKI KRŠČANSKI DEMOKRACIJI?

Uporniška deklaracija rimske demokristjanske levice

v odgovor na izvolitev župana glavnega mesta z glasovi skrajne desnice

(OD NAŠEGA DOPISNIKA)

Rim, 28. jan. Izvolitev novega rimskega župana Urbana Cocettija. 9. januarja je privedla do skupnega glasovanja demokristjanov in socialnih demokratov z dvema monarhističnima strankama in fašisti. To je sprožilo nezadovoljstvo v levih strujah rimskih demokristjanov in socialnih demokratov in zdaj je prišlo do odkritega spora vplivne leve skupine rimskih demokristjanov z rimskim odborom Demokristjanske stranke.

Skupina demokristjanskih upornikov je s socialisti, republikanci, radikali in nekaterimi socialnimi demokrati, skupaj 26, podpisala skupno deklaracijo »demokratske in republikanske zvestobe«, kakor

so jo danes tu krstili. V deklaraciji med drugim izraža zaskrbljenost, ki presega okvire rimskega primera in dobiva nacionalni obseg. Med podpisniki deklaracije je tudi član Nacionalne direktije Demokristjanske stranke Luigi Granelli. Čeprav je bila deklaracija objavljena z Granellijevim podpisom, demokristjani danes uradno zanikajo, da bi se bil podpisal pod to uporniško izjavo. Dva podpisnika sta člana Nacionalnega sveta Demokristjanske stranke, trije so člani nacionalnega sveta mladinskega gibanja te stranke, eden pa ima visoko odlikovanje zlate kolajne gibanja odpora. Med uporniki je celo neki član Katoliške akcije.

Brž ko je bila deklaracija objavljena, je tajništvo rimske demokristjanske organizacije sklicalo strankin mestni svet, na katerem so proučili položaj in sklenili »streti vse poskuse špekulacije in dezorientacije«. V poročilu, objavljenem po tem sestanku, podpisniki deklaracije zlasti napadajo zato, ker so se podpisali hkrati z radikalom Leonom Catanjem, ki je bil kot predstavnik socialistične in komunistične frakcije v mest-

nem svetu Cocettijev protikandidat. Volilno sodelovanje z monarhisti in fašisti opravičujejo v poročilu s tem, da se niso mogli »izneveriti volji volivcev ter prepustiti rimsko občino socialistom in komunistom«.

Tudi Vatikan je z rekordno naglico prek tiska interveniral v tem notranjem sporu med demokristjani in je zelo odločno podpril rimski odbor Demokristjanske stranke, ker je uporniška deklaracija omogočila komunistom, da »govore o manifestaciji enotnosti med demokristjanskimi elementi in drugimi skupinami in celo tudi skrajno levico«.

Tako je Vatikan zadnja dva dni že drugič brez slehernega obotavljanja posegel v notranje zadeve Demokristjanske stranke. Vtem ko pa se bo moral v dvo-boju kardinal Ottaviani — minister Del Bo jezuitsko braniti, da noče posegati v »čisto politična vprašanja«, marveč da prepuča vsem katoličanom, tudi tistim v Demokristjanski stranki, da »ravnajo po lastni odgovornosti«, je moral komaj 48 ur pozneje brez slehernih pomislekov znova poseči v »čisto politična vprašanja«.

D. Popović

Quai d'Orsay v precepu

spričo vedno novih dokazov, da »Slovenija« orožja ni tihotapila

Pariz, 28. jan. (Tanjug). Uradni francoski predstavnik je nocoj izjavil, da »pristojni organi skrbno proučujejo jugoslovansko noto«, ki jo je veleposlanik dr. Radivoj Uvalić sinoči izročil zunanjemu ministru Pineauju z zahtevo po vrnitvi zaplenjenega orožja z ladje »Slovenije«, kot tudi po poravnavi vse ostale škode.

Francoski odgovor bo izročen v 10 do 12 dneh, je dejal in zadržal, da vlada »ne namerava zavlačevati te zadeve«.

Na nocošnjem sestanku z novinarji v Quai d'Orsayju je bilo spet največ govora o razvoju položaja v zvezi s protizakonitim francoskim rvanjem z jugoslovansko ladjo na odprtem morju. Ko so novinarji s številnimi vprašanji pritisnili na predstavnika zunanjega ministristva, ni več vztrajal pri dosedanji tezi o dozdevnem tihotapskem značaju tovara na »Sloveniji«. Novinarji so namreč opozorili na poročilo, ki ga je v Zürichu objavila švicarska družba »Felix« o tem transportu.

— Ali namerava vlada tožiti to družbo glede na prejšnje izjave ministra Pineauja, da gre za tihotapljenje orožja? —

se je glasilo eno izmed vprašanj. — Vse je odvisno od tega, kaj razumemo pod izrazom »tihotapljenje« — je pripomnil uradni predstavnik.

Na vprašanja v zvezi z jugoslovansko noto je uradni predstavnik odgovoril, da je ta nota »zelo jasna, korektna in precizna«, a je pripomnil, da ne more ničesar povedati o odgovoru francoske vlade na jugoslovanske zahteve.

VREMENSKA NAPOVED

za sredo, 29. januarja

V nižinah megla ali nizka oblačnost, v višjih legah in na Primorskem pretežno jasno. Najnižje nočne temperature med -13 in -20, v Primorju okoli 0, najvišje dnevne v kotlinah z meglo med -4 in -5, v višjih legah okoli -2, v Primorju do +8 stopinj C.

Izgledi vremena za tri dni: Suho vreme, v kotlinah megla ali nizka oblačnost. Temperatura brez večjih sprememb.

Snežne razmere v Sloveniji danes zjutraj ob sedmih: Ljubljana 27 cm, Triglav-Kredarica 375 cm, Komna 280, Krivavec 110, Vrščič 180, Tamar 120, Pokljuka 160, Dom »Planica« 100, »Erika« 100, Kranjska gora 65, Mojsirana 50, Dom pod Golico 60, Podkoren 50, Bohinj »Zlatovoz« 60, Logarska dolina 70, Pohorska vzpenjača 50, Livek pri Kobaru 50, Jezersko 40, Celje 14, Maribor 20, Murska Sobota 10, Novo mesto 19, Postojna 18 cm snega.

Dvakrat vesela novica

»Zgradite mladinsko cesto od Beograda do Djevdjelije, del od Ljubljane do Zagreba letos do 31. novembra... Dali vam bomo vsa tehnična sredstva... kamione in vse drugo, da boste res dobro izpolnili svojo nalogo... Čeprav je bilo delo mladine nekoliko dražje, ne smemo pozabiti tudi na to, da je treba dati tudi nekaj za oblikovanje človeka. Cloveke nekaj velja, pri nas pa mora clovek veljati največ...«

Enodušno je z viharim plaskanjem in z vzklikanjem maršala Titu v ponedeljek več kot tisoč mladih ljudi, zastopnikov vse jugoslovanske mladine, pozdravilo te besede našega predsednika, »preproste in prepričljive besede velikega prijatelja in učitelja«, kot je zapisal naš novinar, ki jih je poslušal.

Tako bo letos dograjen drugi del velikega načrta, ceste, ki naj poveže Jugoslavijo od severozahoda do skrajnega jugovzhoda, načrta, ki res ni nov, a je dobil na VI. kongresu Ljudske mladine Jugoslavije nov prizvok, novo vsebino, tisto svetlo revolucionarno vsebino, ki je ustvarila in izoblikovala socialistično Jugoslavijo.

Do letošnjega praznika Republike bo zgrajena cesta do Zagreba in s tem seveda do Beograda. Tega dejstva smo najprej veselili, ker bo dobil tako ta objekt bitne dodatke; ne bo več kotanjastih kilometrov, polnih prahu in težav, in promet iz Slovenije bo skozi Hrvaško do Beograda in obratno stekel gladko, veselo in uspešno po moderni cesti.

Drugič smo veselili, ker bo novi odtok dogradila jugoslovanska mladina in tako spet, zbrana na skupnem, jugoslovanskem gradbišču, pomagala rešiti nalogo, ki se nam je že nekaj let izmikala in se podaljševala iz leta v leto. Kar nismo mogli sami, bomo napravili s skupnimi, jugoslovanskimi močmi — kot že toliko drugič!

Po naši Dolenjski bodo letošnje pomlad, poletje in jesen zrastle delovna taborišča, pesem mladih Jugoslovancev bo odjeknila v številne slovenske vasi, mladi Slovenci, Hrvatje, Srbi, Makedonci, Bosanci in Hercegovci ter Crnogorci bodo spet ob večerih posedli k tabornim ognjem. In po dolgih letih bo spet stekel razgovor o naši domovini, ki je zrastle v časih, ko smo bili vsi drzni zidarji, tesarji in kovači naše sedanosti in prihodnosti.

C. KRANJC

OB OBCINSKIH KONFERENCAH ZVEZE KOMUNISTOV

Mladini več zaupanja in večje odgovornosti

Na občinskih konferencah Zveze komunistov govorijo precej tudi o mladini. Mnogokje so delegati ugotovili, da se starejši člani Zveze komunistov nekako zapirajo pred mladimi, da jih ne pustijo blizu, da jim ne zaupajo dovolj in podobno. To so posamezni primeri, ki jih ne moremo niti ne smemo popoševati, vendar nas opozarjajo, da bomo morali marsikje spremeniti odnos do mladih ljudi in jih z večjim zaupanjem pritegovati na najrazličnejših področjih javnega življenja in na osnovi tega dela sprejemati v članstvo Zveze komunistov.

V vrstah mladih ljudi, ki aktivno sodelujejo v množičnih organizacijah, v organizacijah delavskega samoupravljanja in družbenega upravljanja, v mladih ljudeh, ki so dobri proizvajalci, ki se trudijo in uspevajo v podjetjih in na kmetijskih posestvih, ima Zveza komunistov najdragocenejšo rezervo. Pri tem so mnogi delegati ugotavljali, da v nekaterih osnovnih organizacijah čisto spregledajo primere takih delovnih mladincev, mnogokrat pa čakajo v nedogled, namesto da bi jih sprejeli v članstvo Zveze komunistov, brž ko so ugotovili, da izpolnjujejo osnovne pogoje, narkar bi jih starejši komunisti vzgajali, jim pomagali, jih idejno usmerjali ter z vzgledom vplivali nanje.

Na konferencah so omenjali tudi različne kriterije osnovnih organizacij pri sprejemanju v Zvezo komunistov. Ponekod (na pr. v Sežani) so ugotovili, da imajo osnovne organizacije mnogo ostrije kriterije pri sprejemanju delavcev in kmetov kakor uslužbencev. Eden izmed delegatov je navedel primer mladinskega aktiva, ki zaradi nedelavnosti občinskega komiteja mladine ni bil niti organiziran kot aktiv, ki pa je ob zadnjih občinskih volitvah prevzel nase vse tehnične priprave in izvedel volitve v najlepšem redu. Vendar se nihče ni zmenil, da bi te mlade ljudi pritegnil v Zvezo komunistov. Delegat osnovne organizacije sežanskega obrata »Telekomunikacij« — ta osnovna organizacija je bila tudi v precej kritičnem poročilu občinskega komiteja pohvaljena kot najboljša — kjer je mladina zaposlena

v pretežni meri, saj je povprečna starost zaposlenih menda pod 20 leti, je opozoril na lepe uspehe njihove organizacije in njihovega delovnega kolektiva ter se je na osnovi njihovih izkušenj zavzemal za to, da bi mladini morali dati več poudarka v javnem življenju in ji prepustiti z vsem zaupanjem več odgovornosti.

Prav zato je škodljivo, da v nekaterih osnovnih organizacijah čisto preveč premišlujejo o sprejemu mladih ljudi, jih tehta jo na vse mogoče načine, preiskujejo življenje in delo vseh njihovih sorodnikov in se največkrat premisljuje, če imajo pomisleke proti kateremu od njih, ter mladince zavrnejo.

V mnogih osnovnih organizacijah iščejo že povsem izoblikovane ljudi. Ne moremo pa pričakovati, zlasti ne od mladega človeka, da bi povsem ustrežal pogojem, ki jih postavljajo taki komunisti, ki se ne spomnijo, koliko so sami ustrezali istim pogojem, ko so bili sprejeti v Zvezo komunistov. Mnogi delegati na občinskih konferencah so poudarjali, da je današnja mladina veliko bolj razgledana, ima bolj izdelan svetovni nazor, zlasti se pa zaveda odgovornosti in vloge pri izgradnji našega družbenega sistema ter aktivno posega v ta proces. Zato je naloga komunistov v odnosu do mladine odgovorna in krivda za slabo delo nekaterih mladinskih aktivov pada predvsem na občinska vodstva ZK in na komuniste same. Tam pa, kjer so mladinci taki, da izpolnjujejo osnovne pogoje, naj jih osnovne organizacije vključujejo v članstvo ZK. Komunisti v kranjski občini so na primer ugotovili, da so osnovne organizacije pri njih grešile pri sprejemanju mladincev v ZK, da pa se je ta odnos temeljito popravil, saj so samo lani sprejeli 128 mladincev.

Te misli, ki jih je povedalo več delegatov na raznih občinskih konferencah ZK, vsekakor zaslužijo, da o njih ne samo razmišljamo in jih upoštevamo, ampak da jih tudi primerjamo z našim delom in eventualne pomanjkljivosti temeljito odpravljamo z vso odgovornostjo.

M. St.

PREMALO POZORNOSTI OBRTI

Izjava podpredsednika Zveze obrtnih zbornic Jugoslavije za »Ljudsko pravico«

Beograjski dopisnik »Ljudske pravice« je zaprosil podpredsednika Zveze obrtnih zbornic Jugoslavije in predsednika Obrtne zbornice Srbije Ilijo Djokovića, naj pove nekaj besed o perehkih problemih obrti.

Pospeševanju obrti ni bilo posvečeno dovolj pozornosti — je izjavil podpredsednik Djoković — in prav tako niso bila za to investirana zadostna sredstva. Znano je, da se komunalna in gradbena dejavnost iz dneva v dan čedalje bolj razvijata in da rastejo potrebe po drugih obrtnih dejavnostih in storitvah. Logična posledica tega je, da obrtne storitve ne morejo kriti čedalje večjih potreb. Obrtna proizvodnja ne razpolaga z zadostnimi tehničnimi sredstvi, orodji in stroji. To, kar imamo zdaj, je le 46 % tega, kar bi potrebovali. Zmogljivost strojev je le polovična, ker so iztrošeni in zastareli. Zaradi tega je delovna storilnost v obrtništvu dokaj nizka. Da bi obrti povečali svojo pro-

izvodnjo, v teh pogojih razumljivo zaposlujejo čedalje več delavcev, namesto da bi to dosegli s sodobnimi stroji in orodjem. Kot logična posledica tega naraščajo cene, ki so bile leta 1957 za 13 % višje kot predlanskim.

Razvoj industrije poraja fluktuacijo kvalificiranih in visokokvalificiranih obrtnikov v industriji. Toda fluktuacija, kakršna je zdaj, je mnogo večja od normalne, ker so plače kvalificiranih in visokokvalificiranih obrtnih delavcev za 20 do 25 % manjše od industrijskih, čeprav je treba imeti za kvalifikacijo in visoko kvalifikacijo v obrti dosti več znanja in izobrazbe kot v industriji.

Vprašanje pospeševanja obrti ni samo stvar federacije in republike, marveč predvsem okrajnih ljudskih odborov. Z obrtnimi storitvami so krite predvsem lokalne potrebe. Zato bi morali okrajni pri razdeljevanju svojih investicij posvetiti znatno večjo skrb pospeševanju obrti.

Za primer omenjam, da so stroški izgradnje kateregakoli poslopja razdeljeni takole: 50 % za splošno gradbeništvo, 50 % pa za gradbeno obrt. Pa vendar je na primer v perspektivnem planu Beograda predvideno, da bodo za pospeševanje splošnega gradbeništva investirali 10,4 milijarde dinarjev, od tega pa samo pol drugo milijardo za gradbeno obrt. Slednja s tako majhnimi sredstvi nima možnosti, da bi si nabavila sodobno tehnično opremo in orodje. Razen tega bi morali ljudski odbori posvetiti več skrbi ustanavljanju posebnih

obrotnih servisov za popravilo naprav in strojev v gospodinjstvu.

Vzlic vsem tem težavam pa bo že prav kmalu rešena večina problemov. Republiške obrtne zbornice imajo v načrtu, da bodo v večjih mestih ustanovile centre za vzgojo obrtnih kadrov. Tako bodo imeli okrajni ljudski odbori možnost, da bodo štipendirali določeno število učencev in tako poskrbeli za potrebne kadre obrtnikov — je zaključil podpredsednik Djoković.

N. K.

Edvard Kardelj predlagan za kandidata za Zvezni zbor

Ljubljana, 28. jan. Danes popoldne je bila v veliki sejni dvorani na ljubljanskem magistratu kandidacijska konferenca za predlaganje kandidatov za volitve poslancev v Zvezni zbor. Delegati, ki so jih izvolili zbori volivcev, so soglasno predlagali za kandidata volilnega okraja Ljubljana-Center za Zvezni zbor podpredsednika Zveznega izvršnega sveta tov. Edvarda Kardelja.

Kandidatki za republiškega poslanca

Ljubljana, 28. jan. — Danes popoldne je bila v mali sejni dvorani na Magistratu II. kandidacijska konferenca občine Ljubljana-Center. Zbranim delegatom je spregovoril dr. Heli Modic, po čem pa so predlagali kandidatinji za republiškega poslanca, in sicer ing. Sonjo Kukovec in ing. Ljudmilo Krese.

Kandidacijska konferenca na Ravnah na Koroškem

Ravne na Kor., 28. jan. — Kandidacijska konferenca na Ravnah na Kor. je predlagala za kandidata za poslance v republiški zbor Adolfa Cerneca, Ivana Kobala, in Lada Kukca, znane politične delavce Spodnje Mežiške doline.

V ZAGREBU JE BILA SEJA PREDSEDSTVA STALNE KONFERENCE MEST

Pereča vprašanja

Zagreb, 28. jan. (Tanjug). — Danes se je začela v Zagrebu seja predsedstva Stalne konferenčne mest, ki obravnava poročilo o delu stalnih odborov te organizacije. Na podlagi poročil odborov so na seji sprejeli sklep o glavnih temi sestanka Stalne konferenčne mest, ki bo zadnje dni maja v Beogradu.

Dopoldne so na seji obravnavali problem proračuna občin in okrajev ter pereča vprašanja s področja trgovine in stanovanjske izgradnje. Slišati je bilo mnenje, da bi bilo treba težiti za takšnim sistemom proračunske politike, ki bi omogočil ljudskim odborom, da bi svoje dohodke naslonili na lastno gospodarsko moč.

Precej so razpravljali tudi o vprašanjih stanovanjske izgradnje. Med drugim so izrazili mnenje, da bi bilo treba za nekaj časa obdržati medmestni dogovor o perehkih vprašanjih na tem področju in določiti gledišče o tem, kako naj bi se lotili nalog perspektivnega načrta v stanovanjski izgradnji.

Popoldne je predsedstvo Stalne konferenčne mest obravnavalo poročilo odbora za pravna in organizacijska vprašanja v zvezi s novimi pristojnostmi občinskih ljudskih odborov. Ljudska občina Banje Luke in Titovega Učica sta že pripravila predloge, ki zajemajo med drugim nekatere vprašanja njune notranje organizacije. Na seji so tudi poročili poročilo odbora za krajevno samoupravo in družbeno upravljanje o vlogi in funkciji predsednikov in podpredsednikov ljudskih odborov. Razpravljali so tudi o odnosu ljudskega odbora do organov družbenega upravljanja.

O problemih kulturnega in zabavnega življenja v krajevnih skupnostih bodo razpravljali na podlagi poročila odbora za kulturno in zabavno življenje. Za to razpravo je pripravljeno gradivo o sestavi materialnih dejavitev za kulturo, prosveto, fizikulturo in šport v krajevnih skupnostih.

Tovariš Miha Marinko na letni konferenci komunistov rudnika Trbovlje

Trbovlje, 28. jan. — Na povabilo komunistov rudnika Trbovlje se je sekretar Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije tov. Miha Marinko udeležil danes popoldne njihove letne konferenice. Prisostvovalo ji je 250 članov Zveze komunistov rudnika Trbovlje, razen tega pa še delegacije komunistov iz Elektrarne, Cementarne in Strojnih tovarn v Trbovljah ter iz Zagorja in Hrastnika. Razvila se je živahna razprava o delu komunistov ter o delavskem in družbenem upravljanju. V razpravo je posegel tudi tov. Miha Marinko.

IZ ZDRUŽENJA PROIZVAJALCEV TEKSTILIJ

Letos za 33 % več tkanin

Zboljšala se bo kakovost nogavic

Beograd, 28. jan. (Tanjug). Naša tekstilna industrija bo izdelala letos 230.000.000 kv. metrov bombažnih tkanin iz umetnih vlaken ali za 33 % več kakor lani. Proizvodnja volnenih tkanin bo narasla približno za 2 %. V Zdrženju proizvajalcev tekstilij menijo, da bodo potrebe domačega trga s tem v glavnem zadovoljene.

Letos se nam obetajo tudi znatne spremembe v proizvodnji konfekcije. Specializacija tovarn, ki se ukvarjajo s konfekcijsko proizvodnjo, bo ugodno vplivala na storilnost in izbiro. Proizvodnja konfekcijskih oblek bo narasla v primerjavi z lanskim letom za 30 %, perila pa za 10 %. Tudi proizvodnja trikotaže bo narasla, in sicer bombažne za 12 %, volnene pa za 15 %. Proizvodnja nogavic bo ostala v glavnem na lanskem ravni 32 milijonov 300.000 parov), pač pa se bo zboljšala kakovost nogavic z večjo uporabo sintetičnih vlaken. Trpežnost takšnih nogavic je desetkrat večja od bombažnih in svilenih. Tekstilna industrija bo letos povečala število izdelkov. Razen 2000 sedanjih bo izdelovala še 100 do 150 novih.

Plenum Zveze radioamaterjev Slovenije je bil v nedeljo v Kranju in so mu prisostvovali delegati iz vse Slovenije. Sklicali so ga z namenom, da bi pozivili radioamatersko dejavnost na Gorenjskem, saj deluje radioamatersko društvo le v Kranju in Skofji Loki, in da bi dali pobudo za ustanavljanje novih društev. Na plenumu so ugotovili, da je v Sloveniji 41 klubov in 20 sekcij v društvih LT, v katerih je včlanjenih 2000 članov. V minulem letu se je precej povečal odstotek žensk in mladine, največ pa kmečkega prebivalstva.

Družbeno upravljanje v kulturnih ustanovah

se zmerom bolj uveljavlja

Beograd, 28. jan. — Tu je bilo danes posvetovanje o organih družbenega upravljanja v gledališčih, založniških in filmskih podjetjih. V razpravi, v kateri so sodelovali upravniki gledališč iz

Beograda in drugih krajev Srbije, zastopniki založniških, gledaliških in filmskih svetov, je bilo poudarjeno, da so organi družbenega upravljanja na tem področju afirmirali v svojem dvehletnem delu. Treba se je truditi, da bodo organi družbenega upravljanja dobili tak ugled, da bodo uresničili tisto, kar določa zakon o družbenem upravljanju. Doga je na primer, da morajo gledališki sveti temeljito spreminiti proračune svojih ustanov v nenavadno kratkem času, tako da se ne morejo prej niti sestati.

Na posvetovanju je bilo govora tudi o posebnem delu filmskih svetov ter je bila sprožena misel, da bi bilo koristno izdelati poseben pravilnik za delo takih svetov. V Zagrebu namerava-

jo prihodnji mesec prirediti posvetovanje, na katerem bi razpravljali o izkušnjah svetov filmskih podjetij. Člani založniških svetov so bili mnenja, da bi moral biti založniški svet bolj povezan s splošnim delom podjetja, kot je bilo to v prejšnjih knjižnih svetih.

Poudarili so tudi, da bodo založniška podjetja dobro delala, če jim bodo v pomoč takšni organi družbenega upravljanja, ki jih pri založniški politiki predvsem vodi načelo kvalitete književnega dela. Izraženo je bilo tudi mnenje, da bi bilo koristno kdaj pa kdaj imeti širše sestanke predstavnikov svetov po različnih panogah kulturne dejavnosti, načenjati probleme in prisluhniti mnenju javnosti.

POPRAVEK

V večeršnjem govoru predsednika na VI. kongresu LJM se je vrnila v začetku drugega odstavka v zadnjem stolpcu na prvi strani pomota. Stavček bi se moral pravilno glasniti:

Zato, če so po krivdi nekaterih samopasnih malomeščanov z anarhističnimi nazori nastale prva leta v Zvezi komunistov in v naši mladini določene motnje, da naša mladina ni kriva, da v tem obdobju po VI kongresu ZK ni takoj našla svoje poti.

MNENJA - KRITIKA - POLEMIKA

NOVI PREDLOGI kako dobiti zobozdravstveni kader

Naša polemika o pomanjkanju zobozdravstvenih delavcev v Sloveniji in o možnostih, kako čimprej vsaj delno izpolniti vrzeli v vrstah tega kadra, je naletela na precejšen odmev. Tako je obravnavala ta problem tudi sekcija zobotehnikov, ki deluje v okviru Društva zobozdravstvenih delavcev. Vsekakor je vredno, da izve za njeno mnenje tudi širša javnost, saj so člani sekcije povedali nekaj prav zanimivih stvari v zvezi z ustanovitvijo dentistične šole.

ZOBOZDRAVNIKOV ZMEROM MANJ, ZOBOTEHNIKOV PA ZMEROM VEČ

Število zobotehnikov je v Sloveniji zdaj izravnanost s številom zobozdravstvenih terapevtov. Če računamo, da se v zobotehnični šoli usposobi vsako leto 25 do 30 novih zobotehnikov, medtem ko moramo računati, da bo veliko dentistov in stomatologov v prihodnjih letih odšlo v pokoj, bo nujno nastalo že v bližnji bodočnosti precejšnje nesorazmerje med obema profiloma zobozdravstvenih delavcev. To tembolj, ker zaključki študij na Stomatološki fakulteti vsako leto zelo malo mladih stomatologov.

Prav zaradi tega se zlasti starejši zobotehniki z deset in še večletno prakso zelo zavzemajo za dentistično šolo. Moramo jim priznati, da glede na njihovo prakso v zobotehniški izpolnjujejo pogoje za vpis v dentistično šolo prav v toliki meri, kot so jih izpolnjevali dentisti, ki so se še pred vojno usposobili za svoj poklic. Takoj po

vojni, ko je bila v Ljubljani dentistična šola, bi torej ne bilo dolga leta čašola, mnogi zobotehniki niso imeli možnosti, da bi se vpisali v dentistično šolo, ker je takrat na terenu močno primanjkovalo še tembolj potrpeži, ker se tudi v sekciji tudi zobotehniškega kadra. V sekciji so razpravljali, da bi se sedaj postopoma lahko vpisalo v dentistično šolo 70 do 80 starejših zobotehnikov, ne da bi bilo, zahvaljujoč se zobotehnični šoli, čutiti na terenu preveliko pomanjkanje zobotehnikov.

ZA SOLO BI NE POTREBOVALI NOVEGA POSLOPJA

Kar se tiče pomislekov, da ni denarja za novogradnjo poslopja za dentistično šolo, pa v sekciji menijo, da taka šola nove stavbe niti ne potrebuje. Niti pred vojno niti po njej dentistična šola ni imela svojega poslopja in prav tako bi si tudi sedaj lahko pomagali s tremi, štiri ali zaslonimi prostori, ki pa jih v Ljubljani prav gotovo ne bi bilo tako težko dobiti, zlasti še, ker misel na ustanovitev dentistične šole podpira Zavod za socialno zavarovanje OLO Ljubljana in tudi predsednik okrajnega odbora.

Kolikor bi bilo tako stališče sprejem-

ljivo, bi torej ne bilo dolga leta čašola, mnogi zobotehniki niso imeli možnosti, da bi se vpisali v dentistično šolo, ker je takrat na terenu močno primanjkovalo še tembolj potrpeži, ker se tudi v sekciji tudi zobotehniškega kadra. V sekciji so razpravljali, da bi se sedaj postopoma lahko vpisalo v dentistično šolo 70 do 80 starejših zobotehnikov, ne da bi bilo, zahvaljujoč se zobotehnični šoli, čutiti na terenu preveliko pomanjkanje zobotehnikov.

Menimo, da bi bilo prav t mnenja in predloge premisliti in pretehtati, koliko bi bili sprejemljivi, zlasti še, ker nalaga zakon o razmejitev privatne in javne zdravstvene službe tudi zobozdravstveni službi precejš-

nje naloge, ki jim ne bo kos, ne da bi prihodnja leta povečala števila zobozdravstvenih delavcev.

Tisti člani sekcije zobotehnikov, ki so hkrati tudi člani republiškega odbora sindikata zdravstvenih delavcev, bodo o teh stvareh razpravljali tudi v okviru sindikatov.

M. N.

SEJA GLAVNEGA ODBORA SZDL SLOVENIJE

Sporočamo, da bo seja Glavnega odbora Socijalistične zveze delovnega ljudstva Slovenije dne 31. januarja 1958 ob 10. uri v Klubu ljudskih poslancev LRS v Ljubljani, Puharjeva 13.

Dnevni red:

1. Volitve v zvezno in republiško skupščino
2. Razno

Organizacijski sekretariat SZDL Slovenije

GRŠKA ELEKTROGOSPODARSKA DELEGACIJA V JUGOSLAVIJI

O izgradnji daljnoveoda

Mavrovo do grških elektrarn Agra in Ptolomai

V Beograd je prispela delegacija grškega elektrogospodarstva, v kateri so gen. direktor prof. Pezopoulos, njegov namestnik prof. Flambouriaris in višji svetnik Apostolakis. Delegacija razpravlja s predstavniki jugoslovanskega elektrogospodarstva o izgradnji daljnoveoda, ki bi povezoval oba sednja sistema in služil medsebojni pomoči v primeru defektov. Za to zvezo je predvidena trasa od Mavrovega prek Bitolje do grških elektrarn Agra in Ptolomai, ki sta bili pred dvema letoma zgrajeni blizu jugoslovansko-grške meje in ki napajata z energijo Solun.

Za Grčijo bo predvideni daljnovid prva zveza s tujino. Naš elektroenergetski sistem pa je že povezan z avstrijskim in italijanskim in preko njih s ceLOTnim zahodno-evropskim omrežjem, in v kratkem pa bo dograjena tudi zveza z Madžarsko.

Po končenih razgovorih bo grška delegacija obiskala tudi Slovenijo, kjer si bo ogledala nekatere elektrarne, tovarne za elektrotehnično opremo in institute.

Vaakodnevna podoba v zdravstveni ambulanti

Bonnaska debata

V svojem dveletnem vladanju načrt Rapackega prva etapa na je bil kancler Adenauer redko kdaj izpostavljen tako ostri kritiki in srčitim napadom združene opozicije kakor v nedavni zunanjepolitični debati v Zveznem zboru. Socialni demokrati, svobodni demokrati in drugi so menda željno dočakali trenutek obračuna z njegovo politiko, kateri pravi, da je »prišel čas Bonn v zagato«.

Opozicija se ni odpustila vladni, da je v usodnih trenutkih mimo parlamenta na svojo roko nastopila na pariškem zasedanju Atlantske zveze, da je negativno odgovorila Bulganinu in zavrnila načrt Rapackega o jedrski demilitarizaciji Srednje Evrope. Kancler je to čutil in odlagal debato, kolikor je le mogel, opiniti pa se ji ni mogel.

Vladna deklaracija je dala opoziciji še več gradiva, da je na račun Adenauerjeve politike povedala vse tisto, kar ima že dolgo na srcu. Brentano je razlagal zastarele koncepcije, ki do- ločajo delovanje bonnske vlade, in sicer: atomsko orožje, nadaljnje vztrajanje zahodnih čet na nemškem ozemlju, zavračanje sovjetskih predlogov, zavrnitev načrta Rapackega, češ da bi prišli po tej poti do trajne razdelitve Nemčije, ter prepustitev sklepa o zgraditvi raketnih oporišč Atlantski zvezi.

Proti tem že dobro znanim razlogom je nastopila opozicija z realističnim obravnavanjem mednarodnih problemov in je dokumentirano pobijala vladno gledišče. Vso bonnsko politiko, ki se naslanja na vojaško silo, je označila za »hojo po robu prepada« in postavila konkretne predloge, ki bi deželo obvarovali usodnega padeča v prepad. Po mnenju opozicije »bi lahko bil

načrt Rapackega prva etapa na poti k sporazumu o razoročitvi in k združitvi Nemčije«. Socialni demokrati in ostala opozicija so ne omogočali svobodne volitve s pogojem, da bi ostala združena Nemčija zunaj blokov. Opozicija je zahtevala, naj se začne razgovori o področju brez atomskega orožja in o umiku tujih čet iz Srednje Evrope, kakor tudi, da naj nemška delegacija odpotuje v Moskvo, kar bi bil odziv na že staro vabilo Vrhovnega sovjeta.

Debata se je zaključila tako, kakor je bilo pričakovati sprčo dejstva, da ima Adenauer večino v Zveznem zboru. Kancler je popeljal vlado skozi vtharno debato, toda demokrščanska lađa ni ostala nepoškodovana, saj je bilo v krilu Adenauerjevih pristajalcev čutili znatno obotavljanje na poti, ki jo ubira njegova politika. Namesto da bi morda pridobil opozicijo stranke, jih je še bolj odbil in jih medsebojno zblžil. Debata ni prizanelsa niti osebnemu kanclerjevemu ugledu, ki je bil tarča pogostnih napadov celo njegovih bivših sodelavcev. Opoziciji se je posrečilo vsiliti razpravo o konstruktivnih pobudah in predlogih, ki kanclerju niso prav nič po volji.

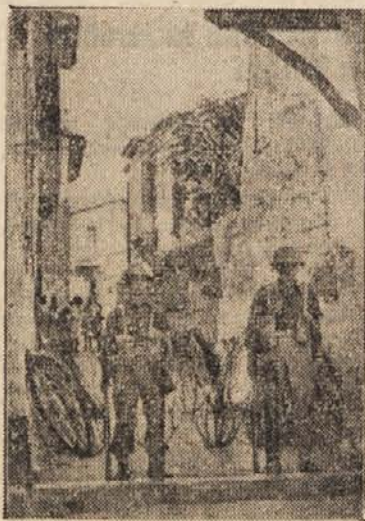
Politična vojaške sile je doživela hud udarec, ker postaja čedalje bolj nevdružna, v sedanjem razvoju mednarodnih stikov, ko so potrebni drugačni nazori. In naposled, debata v Zveznem zboru je pokazala, da se v znatnem delu javnosti razvija razpoloženje, nasprotno politiki Bonn, kar bi utegnili vplivati na vlado in na opozicijo, ki vsekakor ne bo izpustila iz rok v Zveznem zboru prevzete pobude.

D. Tr.

TURKI PROTI BRITANCEM

Neredi trajajo že dva dni — Več ko 110 ljudi ubitih in ranjenih

Nikosija, 28. jan. (AFP). V turškem delu mesta so včeraj nastali hudi neredi, ki so se nadaljevali

Turški okraj v Nikosiji

tudi danes. Izvzveneli so kot protest proti britanskemu režimu.

Demonstracije so se začele, kakor hitro se je po mestu razširila sicer nepotrjena vest, da sta se Velika Britanija in Turčija sporazumeli o razdelitvi otoka. Turško vodstvo je skrajno nameravalo sprožiti manifestacije za takšno ureditev ciprskega vprašanja, pozneje pa je prišlo do izredov proti Britancem.

Policiste in britanske vojaške, ki so nastopili proti demonstrantom, so ti obmetavali s kamenjem. Demonstranti so zažgali policijski kamion.

Popoldne so se neredi še stopnjevali. Britanske oblasti so zato odredile v turškem okraju mesta policijsko uro, toda tudi potem niso mogle obnoviti reda in miru. V srđitih spopadih je bilo ranjenih 109 ljudi, med njimi štirideset Britancev. Dva ranjenca sta umrla. Demonstranti so zažgali tudi manjšo tobačno

tovarno, a so gasilci požar omejili.

Danes so Turki znova demonstrirali. Britanske čete so uporabile s solzivcem polnjene bombe in streljale na demonstrante. Neredi so danes nastali tudi v Famagusti. V obeh mestih je danes v spopadih padlo pet Turkov. Neke turški voditelj je izjavil, da so padli še trije drugi. Nek britanski major in več Turkov je bilo ranjenih.

Blizu vhoda v turški okraj Nikosije so se Turki davi 45 minut borili proti britanskim četam. Neka druga skupina Turkov se je z avtomobilom prebila skozi britanski kordon in nadaljevala vožnjo po področju, kjer so oblasti odredile policijsko uro. Britanci so streljali na avto in ga ustavili. Trije Turki v njem so bili ranjeni. Manjše skupine so se potem branile še v stranskih ulicah okraja ter obmetavale britanske patrulje s kamenjem in kričale: »Proč z Britanci!« Pri vho- dih v turški del Nikosije so Britanci postavili oklopnike. Policija je danes aretirala 12 demonstran- tove.

Čemu je prišel Foster Dulles v Ankaro?

Ankara, 28. jan. (Reuter). Vo- ditelji delegacij dežel Bagdadske zveze so se sestali na tajni seji in govorili o vojaških vprašanjih. Odobrili so poročilo vojaškega od- bora Zveze.

Na poznejši plenarni seji so sprejeli dolgoročne načrte o iz- gradnji strateškega omrežja cest, pristanišč, letališč in radiotelevi- zijskih komunikacij v deželah Bagdadske zveze. Svet je sprejel te načrte na razpravi o poročilu

vojaškega odbora Zveze. Drugi vidiki tega poročila še niso znani. Seja ministrov je bila tajna.

London, 28. jan. (Tanjug). Pr- vi govori ministrov na konferen- ci Bagdadske zveze v Ankari ka- žejo po mnenju tukajšnjih kro- gov na nezadovoljstvo in razočar- nje azijskih članic Zveze, ker jim Zahod ekonomsko bolj ne pomaga. Sodijo, da dosedanji po- tek ankarske konference ne ka- že, da bodo dosegli vojaške cilje, ki so si jih zastavile ZDA in Ve- lika Britanija.

Politična enotnost Bagdadske zveze, sodijo v Londonu, je v ne- varnosti zaradi trenj med azijs- kimi članicami, ki imajo svoje probleme, in ZDA, ki oklevajo, ali naj pridejo naproti stvarnim zahtevam teh dežel. Kar tiče Veliko Britanijo, pa ta po mne- nju tukajšnjih krogov ne more ničesar ukreniti zaradi položaja, v katerem je zdaj sama. Zato se vprašujejo, čemu je Dulles prav- zaprav sploh prišel v Ankaro. Malo je verjetno, da bi bil prišel le zato, da znova oznaní Eisen- howerjevo doktrino. »Times« ugotavlja, da je Dulles večji del svojega govora posvetil ideološ- kim prepričevanjem, ter opozar- ja, da je več delegacij, zlasti iranska in iraška, izrazilo svojo nestrpnost zaradi nezadostnega gospodarskega sodelovanja v okvi- ru Zveze ter je zahtevalo nadaljn- jo finančno pomoč Zahoda.

Priprave na izsirelitev satelita v ZDA

Cape Canaveral, 28. jan. (AP). Danes so v Cape Canaveralu iz- strelili projektil tipa »Tor«, ki doseže daljavo 2400 km, kot prvo fazo v pripravah za izstrelitev projektila tipa »Jupiter-C«, ki bo ponesel v stratosfero prvi, 15 kg težak ameriški umetni satelit. Izstrelitev je bila uspešna.

Konvencija z Albanijo o zaščiti rastlin

Beograd, 28. jan. (Tanjug). V Beogradu so danes izmenjali rati- fikacijske listine sporazuma jugo- slovske in albanske vlade o za- štiti rastlin in boju proti rastlin- skim boleznim in škodljivcem. Sporazum je bil podpisan lani 20. maja v Tirani. Zvezni izvršni svet ga je ratificiral v začetku ok- tobra, Prezidij albanske Ljudske skupščine pa konec julija. Sporaz- um je začel veljati z današnjim dnevom, ko so bile izmenjene rati- fikacijske listine. Izmenjale sta jih dr. Milan Bartoš in albanski poslanik Piro Koči.

Sovjetske pripombe

ob odgovorih zahodnih sil na prvo Bulganinovo pismo

Moskva, 28. jan. (Tanjug). — V svojem današnjem uvodniku objavljajo »Izvestja« pripombe k odgovorom zahodnih državnikov na pismo predsednika Bulganina z dne 10. decembra. List beleži, da je sovjetska vlada stavila kon- kretno predloge za ureditev pere- dih mednarodnih vprašanj. Nam- en teh predlogov je, doseči zmanjšanje mednarodne napeto- sti. Hruščev jih je v svojem go- voru v Minsku pred tednom dni ponovno potrdil.

»Izvestja« ugotavljajo, da je najti v odgovorih zahodnih držav- nikov tudi nekaj pozitivnih strani. Tako izraža zadovoljstvo, da se z njimi predvsem nadaljuje iz- menjava misli, ter omenja kot po- zitivno dejstvo, da so dale vlade ZDA, Velike Britanije in Francije nekatero izjavo, ki jih zavezujejo. Stevilna načeta vprašanja pa so zahodni odgovori prezrli. V od- govorih so tudi trditve, ki uteg- nejše privedi v zagato sleherni poskus ureditve mednarodnih vprašanj.

Le Macmillan je v načelu za sporazum o nenapadanju, in to bi nedvomno ugodno vplivalo na perspektivo za doseg sporazuma, če bi Macmillan do konca vztrajal pri tem. Predsednik Eisenhower pa se zavzema za pripravljalni stanelek zunanjih ministrov kot

pogoj za konferenco predsednikov vlad. Gaillard sodi, da bi morali na sestanku zunanjih ministrov določiti dnevni red konference.

Metodo priprav za takšen ses- tanelek pojmujejo torej na različ- ne načine. SZ se zavzema za takš- ne razgovore na podlagi miroljub- ne koeksistence, medtem ko pred- sednik Eisenhower ne upošteva sprememb, ki so nastale v zadnjih letih v mednarodnih odnosih. Eisenhower pretirava vlogo ZDA. Bistvo njegovega odgovora tiči v poskusu, da bi obšli koristi dru- gih držav. Eisenhower zavrača številne sovjetske predloge in se pri tem sklicuje na OZN. Položaj v OZN pa je danes ugoden pred- vsem za ZDA.

Ti trije odgovori, zaključujejo »Izvestja«, imajo namen odvrti pozornost ameriške, britanske in francoske javnosti od problemov, ki jih je nakazal Bulganin. No- bene koristi ne bo od tega, če bi že vnaprej, preden bi prišlo do državnikega sestanka, pokazali nezaupevanje do partnerjev in bi naštenjali takšna vprašanja, ki jih sploh ni moč obravnavati.

Treba je začeti razgovore, po- udarja list, da bi dosegli sporaz- um o tistih vprašanjih, o katerih ga je moč doseči na podlagi, spre- jemljivi za vse. Vprašanje se zdaj postavlja takole: ali bodo voditel- ji vlad za skupno mizo poiskali poti do ublažitve napetosti in ure- ditve mednarodnih vprašanj ali pa bo nevarnost atomske in raket- ne vojne čedalje bolj rasla.

Reorganizacija kmetijskih strojno-traktorskih postaj

Moskva, 27. jan. (Tanjug). — Reorganizacijo strojno-traktorskih postaj, ki jo je nedavno napove- dal prvi sekretar CK KP SZ Hruščev, presojajo tu kot važen ukrep, ki bo prispeval k poveča- nju kmetijske proizvodnje. Ta reorganizacija naj bi imela v kmetijstvu takšno vlogo, kakršno je imela reorganizacija upravlja- nja industrije in gradbeništva v teh dveh panogah. Strokovnjaki kmetijskih strojev kolhoznikom povečala delovna storilnost in da bodo potem bolje in po lastnem predurku izkoriščali tehniko v obdelovanju zemlje. To bo nov korak k osamosvojitvi kolhozov, ki so dobili predlanski pravico, da sestavljajo svoje proizvodne

Brana s strojno-traktorske postaje na kolhoznom polju v Ukrajini

DRUGA REFORMA V SOVJETSKEM GOSPODARSTVU

Stroje kolhozom

Reorganizacija kmetijskih strojno-traktorskih postaj

načrte, ki jih višji forumi le še odobravajo.

Partijski in vladni forumi za- trjujejo, da posvečajo kmetijstvu, ki je bilo zelo zaostalo, od konca leta 1953 dalje veliko pozornost. Na plenumih CK KPSZ so že več let na dnevnem redu razna kmetijska vprašanja, proračunski izdatki za kmetijstvo pa nenehno naraščajo.

Moskva, 27. jan. (Tanjug). — Reorganizacijo strojno-traktorskih postaj, ki jo je nedavno napove- dal prvi sekretar CK KP SZ Hruščev, presojajo tu kot važen ukrep, ki bo prispeval k poveča- nju kmetijske proizvodnje. Ta reorganizacija naj bi imela v kmetijstvu takšno vlogo, kakršno je imela reorganizacija upravlja- nja industrije in gradbeništva v teh dveh panogah. Strokovnjaki kmetijskih strojev kolhoznikom povečala delovna storilnost in da bodo potem bolje in po lastnem predurku izkoriščali tehniko v obdelovanju zemlje. To bo nov korak k osamosvojitvi kolhozov, ki so dobili predlanski pravico, da sestavljajo svoje proizvodne

MANEVRI ATLANTSKE ZVEZE

Bonn, 28. jan. (Reuter). Predstavniki britanske vojske v Bonn je izjavil, da so se začele v Schleswig-Holstein prve skupne taktične vaje oboroženih sil Atlantske zveze na kopnem, ki se jih udeležuje okrog 3200 britanskih, dan- skih in zahodnonemških vojakov ter oficirjev. Na teh vajah naj bi se med drugim pričeli poveljevanju v angleš- čini, ki je uradni jezik v Atlantski zvezi.

ZAMAŠENI VIRI

črnega zlata v alžirski Sahari

ša od Evrope, v redkih oazah pa je žive- lo doslej od 200 do 2 milijona ljudi. Ljudje z bujno domišljijo so snovali načrte, kako bi v Saharo napeljali vodo. Po dokaj realnih računih bi lahko potem Sahara prehranila stotine in stotine milijonov ljudi.

Francooska akademija znanosti je v 30 letih nagradila načrt o zgraditvi 500 m visokega jezua na zgornjem Kongu, tako da bi del voda te reke speljali po Sahari v Sredozemsko morje. Pripravili so tudi načrte, da bi zgradili jez na Gibraltarju in da bi z morjem preplavili del puščave. Ena novejših zamisli je bila, da bi izkopal nekaj sto metrov globoke vodnjake in čr- pali vodo, ki so jo odkrili v tej globini, izpod razžarjenega peska.

Nedavno so začeli vrtati okrog Hasi Mesauda in Edjela v Sahari. Samo da on- dod niso našli vode, marveč nafto, ki naj bi zdaj napajala milijone motornih vozil, ki drivjo po francoskih cestah.

Milijardne zaloge

Dolgoletna raziskovanja so pokazala, da so zaloge črnega zlata pod peskom Sahare ogromne. Računajo, da je ondi najmanj milijarda ton nafte, nekateri pa cenijo te zaloge celo na 2 milijardi. Petroleja v Sa- hari doslej zaradi velikih stroškov niso izkoriščali. Najbogatejša nahajališča nafte so 500 do 1000 km daleč od severnoafriške obale. Temperatura se v teh krajih giblje od -5 do +50 stopinj. V takšnih razmerah je seveda sila težavno graditi in vzdrževati ceste, proge in naftovode. Toda ker je Francija veliko trošila za nafto iz drugih dežel, se je naposled le odločila za Saharo. Raziskovanja in pripravljajna dela trajajo že vrsto let, opravili pa niso veliko. Zgra- dili so komaj 200 km dolg naftovod z zmog- ljivostjo 600 ton na dan.

Iz Sahare pa bi lahko dobili na leto tudi nad 50 milijonov ton, kar je skoraj dvakrat več, kot znaša letna potrošnja vse Francije. Toda Francija za sedaj nima do- volj sredstev, da bi zgradila vse potrebne ceste, proge in naftovode. Zato se je obr- nila na tuje dežele. Interesentov je bilo veliko, vendar se je raziskav dotlej lotila le ameriška družba Sinclair Oil, zanimata pa se za saharški petrolej tudi Standard Oil in Shell. Francija je skušala zainteresirati tudi razvijete zahodnoevropske de- žele ter lansala idejo o »Eyroafriki«, ki naj bi pomenila nekakšno internacionaliza- cijo Sahare pod francosko upravo, dela pa bi finansiral v glavnem zahodnonemški kapital.

V Saharo je segla vojna

Ko so začeli lani graditi prvi naftovod po Alžiriji, so uporniki naglo reagirali. Francozi so morali s številnimi padalskimi enotami zavarovati naftovod in delave. Alžirska osvobodilna vojska je poslala svo- je enote v Saharo. V septembru je Oslo- bodilna fronta razglasila, da ne priznava licenc za izkoriščanje nafte, ki so bile raz- deljene tujim družbam. Nekaj dni pozneje so vzbuhnila petrolejska polja v Edjelu. Odtlej se nenehno vrstijo napadi alžirskih upornikov na petrolejska polja, naftovod in progo. Alžirci so se očitno odločili, da ne prepustijo svojega petroleja tujdan- tujim družbam. Zaradi tega se tudi tuj- e družbe precej obotavljajo. Vplivni ame- riški in britanski časniki so te dni pisali, da s saharškimi petrolejem ne bo nič, dokler položaj v Alžiriji ne bo urejen. Tako so velike zaloge petroleja, pomembnih zalog bakra, premoga in urana, pa tudi železne rude »zamrznjene« spričo francoske nepo- pustljivosti v Alžiriji. Alžirska fronta je večkrat izjavila, da je pripravljena priznati Francozom koncesije, ker Alžirija sama nima dovolj sredstev za taka velika dela. Edini pogoj je neodvisnost.

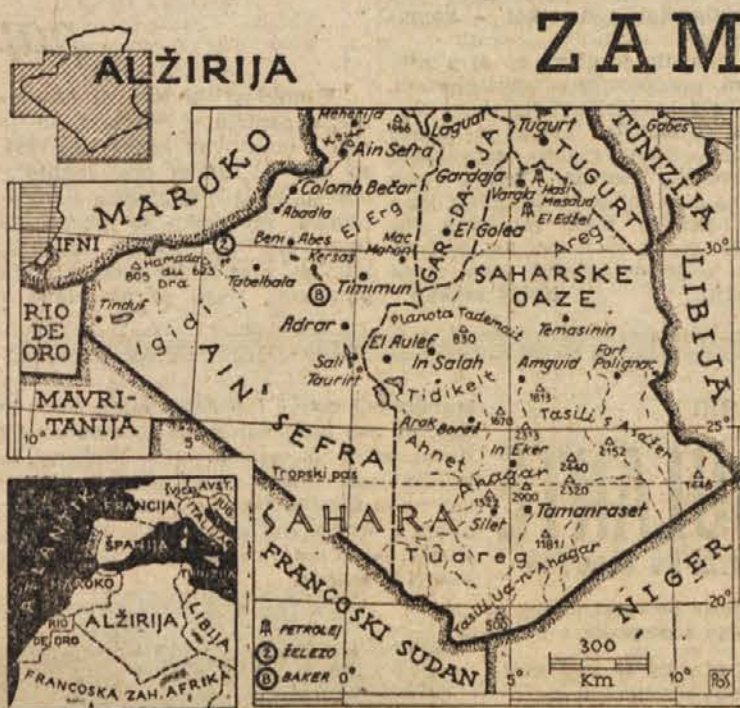
D. Stmič

Sprememba tudi v ljudski fronti na Madžarskem

Budimpešta, 28. jan. (Tanjug). Predsedstvo glavnega sveta Ljud- ske fronte Madžarske je sklenilo razrešiti dolžnosti dosedanjega predsednika Fronte Antala Apra. Za novega predsednika je bil iz- bran član Političnega komiteja Socialistične delavske partije Gyula Kalay.

Zavrženi predlogi Hruščeva

Washington, 28. jan. (AFP). Ameriška vlada odklanja pred- loge, ki jih je dal prvi sekretar CK KPSZ Hruščev, v svojem go- voru v Minsku in na sprejemu v indijskem veleposlaništvu v Moskvi. V ameriških pooblašče- nih krogih izjavljajo, da je to v je danes razložil predstavnik ameriškega zunanjega ministr- stva. ZDA, je naglašeno, ne na- sprotujejo sestanku na najvišji ravni, pač pa žele, da bi bil ta stanelek v pogojih, ki jih je po- stavil Eisenhower v svojem od- govoru na prvo pismo sovjetskega premiera Bulganina. Isti krogi govorijo, da Hruščev ni od- hoverjevemu pismu Bulganinu, in izražajo upanje, da bo sovjetska vlada končno zavzela pozitivno in konstruktivno stališče do pred- logov ameriškega predsednika.

V začetku januarja je v alžirsko pri- stanišče Philippeville prispel vlak s prvi- mi 600 tonami nafte iz Sahare za Francijo. Od Tugurta do Philippeville so transport šteli močne straže padalcev vzdolž vse proge ter strojnična gnezda na cisternskih vagonih. Naslednjega dne so vsi pariški časniki na prvih straneh poročali o tem transportu, nekateri celo pod istim naslo- vom: »Priteklo je črno zlato iz Sahare«.

Sest sto ton bencina potroši Francija v pičlih petih minutah. Če bodo dela v Sahari nadaljevali s tolikšno naglico kot zdaj, bodo šele čez pol leta dovoz nafte povečali na kakih 1800 ton na dan. Tedaj se bodo Francozi vsaj četrte ure na dan lahko vozili s »svojo« nafto.

Slehernetu Francozu je jasno, da so zaloge petroleja, ki zdaj prihajajo iz Sa- hare, sila neznatne. Stroški za prevoz iz Sahare, ki ga je treba vojaško zavarovati, so dosti večji, kakor če bi nafto kupovali na Bližnjem vzhodu ali v Ameriki. Fran- cozi se tolažijo: »Važno je, da je petrolej stekel.« Toda doklej in kako bo tekel pe- trolej iz Sahare v Francijo?

Utvare in resnica

Francozi so že od nekaj pohlepno mo- trili na veliko zaplato na zemljevidih, ki kaže njihove afriške posesti. Sahara je ogromna puščava, ki meri 4 milijone kvad- ratnih kilometrov, je komaj nekaj manj-

Žalostna življenjska pripoved

Krivica nasproti materinski ljubezni

Ana Grunina - Pavlinova iz Kranja je rešila otroka iz nacističnega taborišča, ga vzredila in izročila rodbini v Nemčiji — Kaj je zbolelo drugo mater Hermannna — Petra Wolfa?

Kranj, januarja. Zunaj je snežilo. Oči simpatične Ane Grunine-Pavlinove so bile suhe. V sobici sem slišal zgodbo iz ust žene, ki je mnogo pretrpela, zgodbo, vredno filmskega scenarija, celo epopejo, ki ni doživela logičnega zaključka — hvaležnosti. Zakaj? Mar ni vredno govoriti o ženi, ki je rešila otroka v koncentracijskem taborišču smrti in plinski celici, o ženi, ki je rešila otroka ne glede na njegovo narodnost, ki ga je skrivala pred oblastmi v taborišču, mu dajala najboljše grizljaje hrane, sama pa je gladovala; o ženi, ki je po osvoboditvi odpeljala s seboj otroka v Kranj, ne da bi prikrižala, da ni njegova mati, o ženi, ki mu je priskrbela profesorja za nemščino, ki je obvestila njegove sorodnike in ga brez obotavljanja izročila njegovim sorodnikom.

SREČANJE V KONCENTRACIJSKEM TABORIŠČU

Mlada Ana Grunina, sobarica visokega carskega uradnika v Tuškinu, se je v prvi svetovni vojni seznanila z vojnim ujetnikom Pavlinom iz Tržiča. Z njim je prišla v Jugoslavijo. Kot navdušena revolucionarka se je mlada Rusinja kmalu znašla med organizatorji stavk v tekstilnih tovarnah v Kranju in Tržiču. Aretirali so jo in preganjali, dostikrat je bila brez dela in tako je dočkala drugo svetovno vojno. Odpeljali so jo v internacijo v znano taborišče v Ravensbrück. Cela štiri leta se je Ana otepala smrti, prepričana o zmagi.

V sosednjo barako v taborišču so nacisti nekega jesenskega dne 1944 prignali 60 židovskih otrok. Njihovi očetje in matere so končali življenje v plinskih celicah. Ana ni mogla spati, kar naprej je poslušala jok lačnih in prezebljenih otrok. Eden od njih, šestletni Hermann Wolf je, dostikrat prihajal k njej, se stiskal k njenim prsim in često kramljajal z njo. Kmalu jo je klical: teta Ana. S solzami v očeh je Ana gledala dečka in ga bo-

žala. Zmerom je imela pripravljen zanj krompirček ali korenček. Mali je v poljskem jeziku vpraševal Ano o svoji materi in s solzami v očeh govoril o očetu, ki so ga Nemci vpricho matere in njega ustrelili.

POD GROZNO SMRTI

Nekega dne so otroke premestili v drugo barako. Mali Hermann je prišel ves objokan k

tudi Ana s Peterčkom, ki je ves izčrpan negibno ležal v njenem naročju. Prispeli so v Kranj. Ana je začela življenje znova, kajti njeno stanovanje je bilo izropano in opustošeno. Živeti pa je morala. Ne zase, marveč za malega Peterčka. Kmalu je dobila zaposlitev v tovarni. V prostem času je raznašala časnike po Kranju in pletla za Peterčka. Vse za malega.

toda tega ni pokazala, marveč je zagotavljala zbeganemu dečku, da je storil prav.

ODHOD V NEMČIJO

Oktober 1955 se je Ana s Petrom in njegovo teto odpeljala v Nemčijo. Časniki so o tem dogodku obširno pisali. Zidovska organizacija v Botropu je organizirala svečanost in razglasila Ano za svetel zglede plemenite žene-matere. Petrova teta ji je ponudila gostoljubnost za šest mesecev, vendar je Ana sklenila, da se takoj vrne v Kranj. Misli je, da je tako bolje. Otroka je rešila neogibne smrti, vzgajala ga je in usposobila za življenje. Zdjaj mu ni več mati in ne bi mogla...

»Ni mi hudo, da je deček odšel,« pravi zdaj Ana. »S to možnostjo sem zmerom računala. Toda zakaj noben nemški časnik ni poročal, da sem otroka rešila plinske celice? Zakaj ni nikjer omenjeno koncentracijsko taborišče, v katerem sva se našla?«

Nemškemu tisku se ni zdelo vredno omeniti, da je Ana vse življenje revolucionarka. Nemški časniki niso omenili, da je članica Komunistične partije že od leta 1938. Nihče se ji ni zahvalil za moralno in etično vzgojo, ki jo je nudila otroku, nihče ji ni izrekel priznanja za vzorno vzgojo v naprednem, miroljubnem duhu ne samo nasproti Nemcem, marveč tudi nasproti vsem narodom. Bržčas nekoga v Botropu moti dejstvo, da je Hermann-Peter okusil vse strahote nacistov, da je sovražil vojno, nasilje, da je ljubil demokracijo in svobodo, da je igral na klavir »Hej Slovani«, da se mu je tožilo po Gorenjski in da je v Nemčiji prepeval »Triglav, moj dom«. Morda jim ni bilo po volji, da je Hermann v imenu Petra nosil v kovčku značko mladince, pristovoljnega graditelja socializma, da je imel tudi knjige in brošure ter slike maršala Tita.

Minila so leta. Ana pa še ni pozabila sedemnajstletnega fanta, ki se je s krvavečim srcem poslovil od nje in jo tudi takrat klical mati. Ana ne bo pozabila fantove hvaležnosti za vse, kar mu je nudila in dala. Toda solze kar same silijo v oči. Iz omare je vzela zadnje Hermannovo pismo, pisano leta 1956. V gladki slovenščini jo imenuje mati in se opravičuje, da ima malo časa za pisanje, pismo pa zaključuje z običajnimi pozdravi... Ana mu je zmerom pisala, voščila mu je za rojstni dan, novo leto. Toda od takrat ni več glasu o njem.

»Saj ni on kriv, kriva je njegova okolica. To sem videla že takrat, ko sem odpotovala z njim. Ni mi žal truda, ki sem ga žrtvovala zanj. Rada pa bi vedela, ali je živ, zdrav in srečen. Vse, kar sem storila zanj, sem storila kot žena, kot — komunistka.«

Obrnila je glavo in si z rdečim predpasnikom obrisala oči. Sobo je počasi zastrla tema. Zunaj je snežilo. Tema je požrla mehko, po rusko izgovorjene slovenske besede. Nehote smo skozi glas, muke in trpljenje, skozi globoka in topla materina čustva videli živo podobo matere, ki jo je ovekovečil njen rojak Gorki.

Karel Makuc

Hermann Wolf s svojo materjo pred internacijo

Ani in jo prosil, naj ga obdrži. Oba sta jokala. Naposled se je Ana odločila in vzela otroka k sebi. Vedela je, da tvega mnogo, da jo čaka neogibna smrt, če bi otroka našli, pa se je vendar odločila tako. Zdjaj je Hermann Peter, Ana ga skriva med pregledom pod posteljo, deli z njim zadnje grizljaje, ko da je njen sin. Neki dan se je Peterček ves objokan vrnil iz barake, kjer so bili zaprti njegovi vrstniki. V baraki ni bilo nikogar več. Noč je požrla v plinskih celicah mlada življenja samo zato, ker so bili starši teh otrok Zidje. Ana je skrivala »sina« Petra.

Prišla je osvoboditev. V dolgi koloni preživeli se je vračala

»NEMŠČINA JE JEZIK TVOJH STARŠEV«

Takoj po prihodu v Kranj je začel Peterček hoditi v osnovno šolo. Največ težav je imel s slovenščino. Prej je znal nemški in delno poljski. Z močno voljo pa je kmalu imel odlično tudi iz slovenščine, bil je najboljši v razredu.

Njegova mati, kakor je začel klicati Ano že v taborišču, je živela in delala samo zanj. Toda preteklosti fantku ni prikrižala. Z leti je začela Ana pripovedovati otroku o življenju, o usodi njegovih staršev, o posledicah vojne. Vzajajala ga je v naprednem duhu. Peter je kmalu končal gimnazij in dveletno strokovno šolo. Učil se je klavirja in kitare, že v šoli je bil član zbora. Ana mu je plačevala tudi profesorja za nemščino.

»Ne glede na nacizem in vojno je nemščina jezik tvojih staršev. Moraš se je učiti, morda se bodo oglasili tvoji sorodniki iz Nemčije,« mu je govorila.

PRVI STIK Z DRUŽINO

Neki dan je Ana poslušala radio, pa je slišala obvestilo Rdečega križa, da iščejo Hermannova Wolfa, ki je bil z neko ženo v taborišču Ravensbrück. Vsa srečna je povedala to Petru, ki pa je sprejel novico hladno in ravnodušno. Vzlic temu je obvestila njegove sorodnike. Kmalu so začela prihajati v Kranj pisma Hermannovega strica iz Amerike in tete iz Westfalije. Začelo se je dopisovanje. Peter Hermann je odgovarjal bolj avtomatično, ko da piše vaje iz nemščine.

Nekega pomladnega dne 1955 sta v Kranj nepričakovano prispela teta iz Westfalije in njen mož skupaj z advokatom za repatriacije. Ane ni bilo doma in dečka so povabili v mestno restavracijo, kjer je ostal pozno v noč. Pregovorili so ga, da se vrne v Nemčijo. Ani je bilo hudo,

Peter (Hermann) Wolf z Ano Grunino pred odhodom iz Kranja v Nemčijo

Raztreseni obrati Mariborske tekstilne tovarne na zunaj ne dajejo slutiti, da se v njih vsak dan zbere nekaj tisoč delavk in delavcev.

Nepretrgano reko mlajših in starejših delavcev in delavk bomo videli šele, ko bo ob dveh zatullih sirena in se bosta dopoldanska in popoldanska skupina izmenjali pri delu. Sedaj pa se o njih samo pogovarjamo z zdravnikom v tovarniški obratni ambulanti. Neverjetno dosti stvari zvezmo tu, saj stoji ambulanta že nekaj let ob strani zaposlenim v MTT. Vsem, ki pridejo tu sem po nasvet in zdravilo, skušajo pomagati trije ambulantni zdravniki. Najrazličnejše vzroke obolenj, na katere čestokrat opozarjajo ti obiski, pa skuša ambulanta preprečevati v tesni povezavi s sindikalno organizacijo in delavskim svetom.

V TREH LETIH OKROG 300 STANOVANJ

Vir za najrazličnejša zla, za boleznin in socialne probleme, je nedvomno stanovanjska stiska. Če smo postali nekoliko neobčutiljivi ob tem dokaj oguljenem stavku, nam resničnost živo naslikajo dejanske razmere:

- kletke, vlažne sobice s štirimi in več stanovalkami,
- žalost matere, ki še ni preživela nekaj dni skupaj s svojim otrokom, ki odrasča v reji, ker nimata najskromnejše strehe,
- 500 družin brez stanovanj,
- 900 prošenj za stanovanja,
- 20 % od anketiranih v tovarni, ki nimajo lastne postelje...

Te hude razmere so začeli v MTT izboljševati

OBISK V MARIBORSKI TEKSTILNI TOVARNI

SIGNALI OBRATNE AMBULANTE pomagajo sindikatu in delavskemu svetu pri skrbi za človeka

dokaj odločno pred tremi leti, ko so adaptirali in leta v skrajno nezdravih prostorih delavci in na novo zgradili okrog 300 stanovanj, delavke, ki se doseljujejo s podeželja v mesto.

TO NISO LE UDOBNA, TEMVEČ TUDI CENENA STANOVANJA

Tolikšnega uspeha bi ne bili dosegli, če se ne bi odločili za gradnjo kar najbolj cenentih stanovanj. V bloku, ki so ga vselili lani in ki šteje 52 novih stanovanj, je stalo stanovanje le 2.200.000 dinarjev, letos pa bodo dogradili še en prav tak blok. V 24-stanovanjskem bloku, ki ga gradijo za družine mlajših strokovnih delavcev, pa bo stanovanje stalo 2,3 milijona.

V tovarniških blokih so doslej tudi že oskrbeli sobe za okrog 50 mater z otroki. Velika škoda pa je, da so novim načrtom stopili na pot urbanisti in arhitekti. Kar neverjetno se sliši njihova zahteva, da bi morala imeti v samskem bloku sleherni soba lastno stranišče in tuš in da nočejo pristati na načrte, ki predvidevajo skupno urejene sanitarne naprave. Vendar to ne ustreza sanitarnim predpisom! Verjetno jih pot še ni zanela v bedna prebivališča na podstreljih in v kletih, kjer ne le brez vsakih sanitarnih naprav, temveč tudi brez marmice drugega, živijo leta

TOPEL OBROK ZA DELAVCE JE VEČ KOT NUJNO POTREBEN

Druga težava, ki pa se je še niso dovolj resno lotili, je prehrana delavstva. Tako delavski svet kot sindikalna podružnica dobro veda, kako pereč je ta problem, vrh tega pa tudi ambulanta stalno opozarja na to in stvar dokazuje z neugodno analizo krvnih preiskav in s številnimi obolenji, ki gredo na rovaš slabe prehrane. Toplih obrokov med delovnim časom pa ne morejo organizirati za delavstvo popre, dokler ne bodo imeli za to potrebne kuhinje in jedilnih prostorov, v katerih bi se v deljenih odmorih zvrstilo delavstvo. Načrte za tako kuhinjo imajo pripravljene že dve leti, stalno odlašanje gradnje pa prav gotovo ni v korist proizvodnji v tovarni. Če bi izračunali, koliko stane našo skupnost zdravljenje tamkajšnjih delavk zaradi raznih žledočnih bolezni, bi v nekaj mesecih dobili vsoto, ki bi več kot zadostovala za gradnjo menze, ki je MTT prav gotovo ne more pogrešati. Če računamo še s tem, da je povprečen zaslužek pol-

Motorizacija prometa in elektrifikacija domov

glavni perspektivni nalogi kovinske in elektroindustrije Slovenije

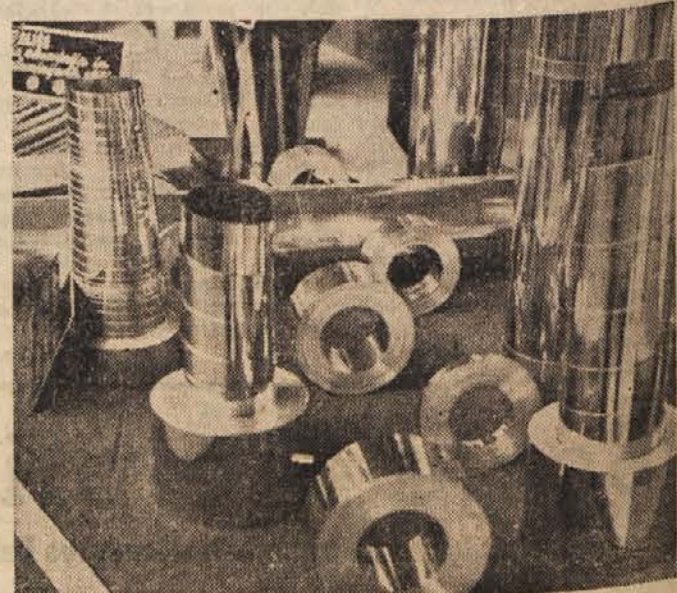
Med industrijske panoge, ki se bodo po perspektivnem planu do leta 1961 najmočneje razvijale, sodita kovinska in elektroindustrija, ki že zdaj zaposlujeta eno petino vseh delavcev v industriji in rudarstvu Slovenije. Predvideno povečanje proizvodnje za 66 % bo po perspektivnem planu Slovenije slonelo predvsem na boljšem izkoriščanju kapacitet, na dopolnitvi strojnega parka in gradnji nekaterih novih objektov. Posebno močan vzpon je predviden v elektroindustriji, ki bo svojo proizvodnjo do leta 1961 več kakor podvojila. Če pa presojamo obseg nalog po posameznih skupinah proizvodov, tedaj vidimo, da bo težišče na povečanju proizvodnje potrošnih predmetov, kakor so motocikli, kolesa, radijski sprejemniki, električni aparati za gospodinjstvo in podobno.

18 MILIJARD ZA INVESTICIJE

Seveda bo to razširjenje proizvodnje terjalo tudi večje investicije. Vsega bo treba v tem petletnem razdobju investirati 18 milijard dinarjev. Večje bodo zlasti investicije v elektroindustriji. Okrog 61 % investicijskih sredstev bosta kovinska in elektroindustrija v tem razdobju porabili za rekonstrukcije in zamenjavo v obstoječih podjetjih. Treba bo odstraniti ozka grla, izboljšati strojni park in organizirati proizvodnjo v smeri specializacije ter razširjenja kooperacije med podjetji.

NAJVAŽNEJŠE PROIZVODNE NALOGE

V kako velikem obsegu se bo po perspektivnem planu povečala proizvodnja nekaterih najpomembnejših proizvodov kovinske in elektroindustrije, nam nazorno kažejo naslednji podatki o predvideni proizvodnji v letu 1961 v primeru s proizvodnjo v letu 1956:

Za 66 % več izdelkov kovinske in elektroindustrije

troindustrije, nam nazorno kažejo naslednji podatki o predvideni proizvodnji v letu 1961 v primeru s proizvodnjo v letu 1956:

	1956	1961
kamioni in avtobusi (kost)	2.322	6.000
motocikli (kost)	2.860	20.000
bicikli (kost)	17.700	50.000
pisalni stroji (kost)	997	8.500
deli motornih vozil (ton)	996	3.500
elek. rot. stroji (ton)	352	800
radijski aparati (kost)	39.330	95.000
elek. aparati za gospod. (ton)	1.234	2.600

REKONSTRUKCIJE

Kakor je že iz gornjih podatkov razvidno, ima po perspektivnem planu posebno velike naloge naša motorna industrija. Zato bo treba zagotoviti precejšnja sredstva za rekonstrukcije tovarne avtomobilov v Mariboru v zvezi z osvajanjem novega tipa kamiona in za dovršitev motornih koles v Kopru (za to tovarno je letos v zveznem družbenem planu določenih 800 milijonov dinarjev iz splošnega investicijskega sklada). Tudi železniške delavnice v Mariboru se bodo postopno preusmerile za izdelavo železniških motornih vozil. V zvezi z povečano proizvodnjo motornih vozil bo treba nadaljevati rekonstrukcije tovarne »Iskra«, da bo lahko razširila svojo proizvodnjo električne opreme za motorna vozila. Velik del sredstev bo elektroindustrija porabila tudi za hitrejši razvoj elektronike.

Pocenitev natronskega papirja

V novi veliki tovarni natronskega papirja v Maglaju, ki je začela obratovati konec leta 1955, so lani že razvili proizvodnjo v obsegu, ki ustreza planirani zmogljivosti. Proizvedli so namreč 25 tisoč ton natronskega papirja, tako da zdaj lahko zadostijo vsem potrebam, zlasti za predelavo v natronske vreče, ki se uporabljajo za transport cementa, umetnih gnojil, kemikalij itd. Da bi se pocenili ta važen embalažni material, je Zvezni izvršni svet tedaj dne 1. oktobra sprejel prometnega davka ukinitelj in prometični davki na natronski papir, ki ni davek na natronski papir, ki je znašal doslej 14 %. Hkrati je Zvezni izvršni svet predpisal novo najvišjo ceno za natronski papir (72/73 g), in sicer v višini 189 din za kilogram nasproti dosedanji najvišji ceni 230 din. Cena natronskega papirja se torej znižuje za 18 %. Predpisane so tudi nove najvišje cene za natronske vreče, in sicer za štirislojne 50x72 cm, na 60 din za kos (doslej 72 dinarjev) in za štirislojne, 50x85 centimetrov, na 65 din (doslej 75 dinarjev).

M. N.

Zdravniku je moč zaupati najrazličnejše težave

Skrb za večje zadovoljstvo gostov

Promet v gostinstvu naj bi se letos povečal za 8% — Tudi zasebna gostišča naj bi pavšalno obdavčili — Ob razumevanju občin lahko računamo še na večje uspehe našega gostinstva

Ljubljana, 28. jan. — Danes dopoldne je v Kresiji zasedal Okrajni svet za turizem in gostinstvo. Svet je predvsem obravnaval spremembe in dopolnitve družbenega plana za 1958 leto, prodajo vina individualnih proizvajalcev in pa posledice, ki jih zna v gostinstvu povzročiti novi zakon o delovnem razmerju. Sejo je vodil predsednik Sveta Ivan Brumen.

Obravnava plana je osvetlila predvsem dosežke izkušnje glede pavšalne obdavčitve gostinskih obratov. V ljubljanskem okraju sedaj niso vključeni v pav-

Posebna pozornost živinoreji in industrijskim rastlinam

Perspektivni plan za razvoj kmetijstva v ljubljanskem okraju bo v kratkem izdelan. Pripravlja ga posebna komisija, ki je sestavljena iz uslužbenec Okrajne za- družne zveze, Kmetijskega instituta in članov Društva kmetijskih inženirjev in tehnikov, vodi pa jo direktor Zavoda za gospodarsko ureditev Ljubljanskega barja. Plan v skladu z zveznim in republiškimi perspektivnim planom predvideva splošen dvig kmetijske proizvodnje. Posebno pozornost je komisija pri svojem delu posvetila razvoju živinoreje, ker so pogoji za to na področju našega okraja zelo ugodni. Plan predvideva tudi me- njavo strukture črede. Tudi kme- tijska proizvodnja raznih poljedel- skih kultur se bo dvignila, zlasti pa bo narasel hektarski donos pri krmilnih in industrijskih rastlin- nah.

Posvet upravnikov dijaških domov

Ljubljana, 28. jan. Na ljublan- skem Magistratu je bilo danes do- poldne posvetovanje upravnikov šolskih internatov in zavodov ter podobnih dijaških domov. Na po- svetu so ugotovili precejšnje teža- ve pri delu vodstev šolskih domov, ki naj bi jim občine nudile neko- liko večje materialno pomoč. Raz- pravljali so tudi o nepravilni pre- hrani šolske mladine, ker so v ku- hinjah domov zaposlene nekvalifi- cirane kuharice, ki ne znajo poskr- beti za pravilni sestav prehrane. Popoldne so si udeleženci po- svetovanja ogledali Dom medicin- skih sester in dijaški dom »Ivana Cankarja«.

»RAK MATERNICE« nov poučni film za naše žene

Oddelek za zdravstveno vzgojo pri Centralnem higienem zavodu v Ljubljani je ob sodelovanju z medicinsko fakulteto pravkar izdelal poučno-zgodovinski film »Rak na maternici«, ki so ga začeli predva- rnostno raka maternice, glede sodobnih načinov diagnosticiranja in zdravljenja, zlasti pa glede dolžnosti žensk, da sodelujejo z zdravstveno službo v boju proti raku.

Cemu so se naši strokovnjaki odločili prav za film o raku mater- nice? Ogledno si nekaj statističnih podatkov iz Onkološkega instituta v Ljubljani. V letu 1955 je bilo ugotovljenih v LRS 1360 primerov raka samo pri ženskah. Nadajljivi statistični podatki o tem, na katerih organskih sistemih se rak pojavlja pri ženskah, pa nam povedo, da je povprečno vsak četrti primer raka pri ženskih lokaliziran na ma- ternici, t. j. v letu 1955 skupno 266 primerov. Novi film nam v okviru nekega dokaj pogostega dogodka iz življenja ženske prikaže ustroj- rodil in tudi, kako se v njih lahko kaj hitro razvije rak na grlu mater- nica, ki je pri ženi najpogostejši in najbolj nevaren. Čujemo tudi, da rak ni samo bolezen starih ljudi, temveč da je več kot polovica bolnic mlajših od 60 let. Usodno pa je, da prihaja komaj tretjina žena v zgod- njiem stadiju na zdravljenje, več kot polovica pa v poznem obdobju. Zato seveda v mnogih primerih še zdaleč ni možno izkoristiti vseh nam film prav nazorno prikazuje in to vse od operativnega zdravljenja pa do obnavljanja in učinkovitimi preparati radija oziroma izotopov. Gre mo. Dejstvo pa je, da že zdaj dosegajo prav lepe uspehe pri zdravl- ljenju raka maternice, saj je celo po triletnem opazovanju brez znakov bolezni nad 60% zdravljenih primerov prvega stadija.

Zgodnje zdravljenje je razumljivo možno samo v primeru, da se žimbolj zgodaj postavi diagnoza raka. Prav na področju diagnosticiranja prikazuje v filmu, našim ženskam in mladencem lahko samo iskreno pripravljeno, da si ogleddajo ta film, saj jim bo to samo v korist. Po- trebno pa bi bilo, da si ga ogledajo tudi možje, ki v marsičem odločajo glede zdravljenja žene.

Film je bil izdelan v domači režiji in sodelujejo pri njem razen drugih tudi naši znani strokovnjaki — ginekologi in onkologi. V filmu mnogo vne- me pri preprosti delovni ljudje, ki so enako pokazali tako lepo uspel.

Premiera tega filma bo v četrtek 30. januarja v veliki dvorani Do- ma sindikatov na Miklošičevi cesti ob pol 8. uri zvečer z uvodnim pre- davanjem tov. doc. dr. Vita Lavrica.

Zdravniški obisk pri bolnici, na desni dr. Leo Šavnik, poleg nje- ga asistent dr. Rado Poljanšek (iz filma »Rak na maternici«)

mogočiti sedanje ponekod do skrajnosti nehigienično točenje. Individualne prodajalce vina bi bilo treba navesti tudi na to, da bi se držali ustreznih repu- bličkih predpisov, to je, da bi čez cesto prodajali samo na do- ločenih mestih, in sicer ne manj- še količine od 5 litrov.

UKINITEV NADUR LAHKO PRIVEDE GOSTINSTVO V SLEPO ULICO

Narava dela v gostinstvu v 99 primerih od sto ne dopušča osemurnega delovnika, zlasti pa ne v manjših gostiščih, kjer je zaposlenih manj kot pet ljudi. To vsekakor naporno službo pa po drugi strani vsaj deloma od- tehta dejstvo, da gostinčev de- lovni čas ni tako enakomerno in- tenziven kot je denimo delo v industriji. Včasih je več ur sa- mo v delovni pripravljenosti, potlej pa ravno proti koncu red- ne delovne obveznosti pritisnejo gostje in so mature tako nujnost. Novi zakon o delovnih razmerjih v načelu odklanja nadure, med izjemami pa ne upošteva gostin- ske stroke. Če bodo prišla gos- tišča v položaj, da dopolnili predpisi zakona ne bodo upo- števali posebnosti njihovega dela, bodo imela samo dve možnosti: ali skrajšati svoj obratovalni čas ali pa zaposliti nove delavce. Ekonomski račun pa bi brez iz- datnih podražitev nikakor ne pre- nesel teh novih zaposlitev, po drugi strani pa nam tudi zelo pri- manjkuje kvalificiranih gostin- skih delavcev. Svet je v tem po- gledu s skrbjo skušal najti izhod, a našel ga ni.

Uspel seminar pravnikov

Seminarsko delo na pravni fakulteti v oddeku za delovna razmerja je zelo živahno in prav zadnje dni je prišlo tudi do povezave in sodelovanja z Za- vodom za proučevanje organizacije dela in varnosti pri delu LRS. Tako so v ponedeljek popoldne študentje 4. let- nika pod vodstvom prof. R. Kyovskega obiskali Zavod za proučevanje orga- nizacije dela in varnosti pri delu LRS, kjer so jim pripravili zanimivo pre- davanje iz varnosti pri delu, spreml- jano s kratkimi filmi. Velik obisk na predavanju je pokazal, da se študentje zanimajo in si želijo takih oblik se- minarskega dela.

MALI INTERVJU

Mraz in leteči frižiderji

veliko veselje potnikov in nič večje monterjev, ki so vse dopoldne zmro- valni na svojem premičnem stolpu, kot kaže naša slika T. F.

Pedagoški seminar za učiteljice gospodinjstva

Nova Gorica, 27. januarja. — Pouk gospodinjstva oziroma gos- podarstva je v severnem Pri- morju že drugo leto obvezen pred- met v osemletkah in gimnazijah ter so si gospodinjstvene učiteljice pridobile nekaj dragocenih iz- kušenj. Letos se samo v goriskem okraju uč ta predmet 3069 sol- skih otrok in dijakov. Cas je torej za izmenjavo izkušenj ter proučitev raznih pedagoških vpra- šanj, ki so pri učenju gospodar- stva še posebno važna. Seminar, ki ga je pripravil Zavod za pospeševanje gospodinj- stva v Novi Gorici ter bo trajal šest dni, naj bi bil začetek peda- goškega izpopolnjevanja gos- podinjskih učiteljic. Začel se je danes in ga obiskuje 18 gojenk; 3 iz koprškega in 15 gospodinjskih učiteljic iz goriskega okraja. Predavala bosta prof. Franc Pedi- ček iz Ljubljane ter profesorica tolimskega učiteljstva Tončka Metelkova.

Seminar za gospodinjstvene učite- ljice bodo nadaljevali ter ga iz- popolnili z novimi pedagoškimi vprašanji med prihodnjimi šol- skimi počitnicami. M. D.

Seminarji o novem pokojninskem zakonu

Okrajni Zavod za socialno zavarova- nje in Društvo upokojenec v Novi Gorici bosta v kratkem pripravila več seminarjev, kjer bodo uslužbeni Za- vod navzoče seznanili z glavnimi do- ločili novega pokojninskega zakona. Na seminarje bodo povabili upokojen- ce, invalide ter tudi člane sindikalnih in drugih organizacij. Prireditelj jih bo v Novi Gorici, Tolminu, Idriji, Aj- dovščini, Bovcu in morda še kje v go- riskem okraju. M. D.

LJUBLJANSKA MALA STATISTIKA

STANOVANJSKA GRADNJA enakomerno narašča

Statistični podatki iz letnega poročila ljubljanskega sveta za stanovanjske zadeve o stanovanjski izgradnji za leto 1957 govore, da šte- 116 samskih sob, 816 stanovanj: 932 stanovanjskih enot, a lani 116 samskih sob, 1089 stanovanj: 1205 stano- vanjskih enot.

Novi stanovanj od leta 1955 naprej skoraj enakomerno narašča. Tako je Ljubljana dobila v letu 1955 — 229 sob, 507 stanovanj: 736 stanovanjskih enot, v letu 1956 —

stanovanjskih enot, je številka vse- ljlivih stanovanjskih enot narasla v 1957 že na 464. To pomeni, da so lani izvenljubljanske občine zgradile za 24% več stanovanj kot predlanskim.

Koliko stanovanj pa smo gradili lani v ljubljanskem okraju? Stati- stični podatki govore, da je rasio lani na področju okraja 2070 stano- vanjskih objektov, v katerih bo 5024 družinskih stanovanj in samskih sob. Od tega števila je Ljubljana gradila 930 objektov s 3382 stanovanjskimi enotami, druge občine pa 1120 ob- jektov s 1641 stanovanjskimi eno- tami.

Primerjava tega osnovnega šte- vila z lanskoletno stanovanjsko iz- gradnjo pove, da je bilo v letu 1956 3481 stanovanjskih enot — torej 1543 enot manj kot lani. Gradnja stano- vanj je v okraju narasla po šte- vilu stanovanjskih enot od 1956, leta do lani za 44,3%. Primerjava med števil objektovanj stanovanjske izgra- dnje in števil stanovanjskih enot na- zorno kaže, da gradimo v Ljubljani večje objekte — bloke z več stano- vanji, medtem ko v drugih občinah okraja prevladuje gradnja enostano- vanjskih hiš.

AKTUALNOSTI

»Novotarije« so postale zgled

V prvih letih razvoja stanovanjskih skupnosti njihove naloge niso bile jasno določene. Šele lani sta se vloga in pomen stanovanjskih skupnosti v komunalnem življenju začeli razjasnjevati. Dotlej so Sveti stano- vanjskih skupnosti predvsem vzga- jali hšne svete in uživale stano- vanj, v letu 1957 pa je ta družbeni organ vse neposredneje reševal skup- na vprašanja vseh prebivalcev dolo- čenega naselja. Sveti nekaterih stano- vanjskih skupnosti v Ljubljani so lani že prevzeli skrb za izboljšanje ne le stanovanjskih pogojev v ožjem smislu, temveč tudi drugih komunal- nih, socialno higieničnih in družbenih pogojev v svojem naselju. Lani je bilo v ljubljanskih občinah 10 stano- vanjskih skupnosti, v izvenljub- ljanskih pa 8. Se najuspešnejše so delali Sveti stanovanjskih skupnosti na območju občine Bežigrad, zato lahko služijo njihovo delo kot primer iskanja novih smeri dela in nalog stanovanjskih skupnosti.

ZE V NACRTU: MEDSEBOJNA POMOC

— Stanovanjske skupnosti občine Bežigrad so dosegle lepe uspehe, predvsem zato, ker so že zgodaj za- čele delati po smernicah in nalogah, ki so predvidene za stanovanjsko skupnost. Toda uspehi bežigradskih stanovanjskih skupnosti niso edini v ljubljanskem okraju. Nekateri stano- vanjske skupnosti si v prvi vrsti prizadevajo, čim uspešneje organi- zirati družbeno prehrano prebivalcev svojega območja. Omenimo naj stano- vanjsko skupnost v izgradnji na Prulah, ki so jo organizirali profes- orji in uslužbenici ljubljanske Uni- verzite. Ze v samem konceptu in za- snovi tega naselja so bodoci prebi- valci predvideli najrazličnejše oblike združevanja in medsebojne pomoči, ki naj bodoče stanovanjsko skupnost usposobijo za polnokrvno življenje.

POLNO PRIGISE USPEHOV ZA BEŽIGRADOM

— V bežigradski občini delujejo tri stanovanjske skupnosti. Največ uspehov so bežigradske stanovanjske skupnosti dosegle pri organiziranju raznih servisnih delavnic in pri mo- dernizaciji pralin. V propagandne namene so sveti teh skupnosti ku- pili tri manjše pralne stroje in jih posojali posameznim hišnim svetom. V začetku so stanovalci nasprotovali tem »novotarjam«, toda sčasoma so spoznali koristnost mehaniziranega dela in uspešnost medsebojne pomo- či. Kmalu so potem tudi drugi sveti stanovanjskih skupnosti v ljublan- skih občinah začeli posnemati beži- gradski zgled.

KLJUČAVNICARSTVO V ŽELEZ- NISKEM VAGONU

— Svet stanovanjske skupnosti »fondov hšne si je predvsem priza- delo izboljšati in izpopolniti organi- zacijo trgovske mreže. S tem nameno- m je že organiziral potrošniški servis na vogalu Titove ceste in Einspielerjeve ulice. V sestavu tega servisa so: špecerjska trgovina, me- sarja, prodajalna sadja in zelenjave, mlekarja in mlečna restavracija. V mlečni restavraciji kuhajo tudi eno- lončnice. Svet te stanovanjske skup- nosti si je od Jugoslovanskih želez- niziš izposodil delavniški vagon, v ka- terem je uredil servisno delavnico za razna manjša ključavničarska in vodno-inštalaterska popravila.

KOPANJE V SAVSKEM NASELJU — CENEJŠE KOT V MESTU

— Svet stanovanjske skupnosti Bežigrad je uspešno uredil igrišča ob novozgrajenih blokkih ob Einspi- lerijski ulici. Hkrati s tem pa prav- kar ureja poseben prostor za starčke ter garažo za lažja motorna vozila. Svet te skupnosti upravlja tudi dve gospodinjstvišalnicni na Titovi in Vodovodni cesti.

Svet stanovanjske skupnosti Savs- kega naselja pa je lani odprl javno zaprt kopališče v Savskem naselju. Dokler so to kopališče upravljala druga javna kopališča, ni bilo rehta- bilno, niti ni bilo uporabno. S prvi- nilno organizacijo in propagando pa je svetu uspelo, da obratuje kopa- lišče zdaj s polno zmogljivostjo. V kopališču se kopljejo vsi prebivalci naselja, v katerih stanovanjih ni ko- palnice, in delavci okoljskih tovarn.

Komunisti v Loški dolini o svojih nalogah

Pred dnevi je bila v Loški dolini občinska konferenca Zveze komunistov. Razen povabilje- nih predstavnikov množičnih orga- nizacij, podjetij, KZ in šol, so se konference udeležili tudi repu- bliški poslanec Matevž Hacc in zastopnik OK ZKS Lojze Ocepik.

Iz poročila sekretarja ZK Franca Levca je bilo razvidno, da je v občini 11 osnovnih orga- nizacij ZK, ki je vanje vključe- no nad 140 članov. Na novo so sprejeli 47 članov, zlasti mlajših. Nekateri člani so še vedno pre- malo udelejevajo v množičnih organizacijah.

Najvažnejše delo čaka komu- niste v Loški dolini pri pospešev- vanju kmetijstva. Kmetijskim zdru- gam in posameznim kmetom bodo morali posvečati več po- zornosti s predavanji o napred- nem kmetijstvu in živinoreji in pomagati pri reorganizaciji KZ.

Mnogo so razpravljali o raz- nih družbenih in političnih orga- nizacijah o šolstvu in prosveti ter o volitvah v zvezno in repu- bliško skupščino. S. B.

Novinarski ples 1958

V SOBOTO, 1. FEBRUARJA OB 20. URI

V vseh prostorih hotela UNION • Igrajo trije priznani orkestri • Dekoracijo prevzel reklamno-dekorativni od- delek Umetniške zdruge • Za udeležence novinarske- ga plesa je spet pripravila prijetno presenečenje Narfa • Vabila so že razposlana • Vstopnice so v prodaji v pisarni Novinarskega društva Slovenije, Gosposka uli- ca 12, 1. nadstropje od 9. do 12 in od 15. do 18. ure • Interesenti za vabila se lahko zgledajo v tem času • Vin- ska klet in »rože« bodo na razpolago rednim gostom hotela Union.

ODBOJKA IN NAMIZNI TENIS NA RAVNAH

Šport delavske mladine

V obeh panogah so dosegli kvaliteto »zvezne« ravni

Lanska sezona je bila za ravenske odbojkarje zelo uspešna. Lani je namreč Fužinar prvič sodeloval v zvezni ligi, kjer pa zaradi objektivnih težav in pomanjkanja rutine moštvo ni uspelo, da bi še letos igralo v družbi najboljših. Pri nekaterih moštvi nastopi v takih primerih malodušje. Tega pa pri Fužinarju ni bilo. Nasprotno funkcionarji in igralci so ubrali pravilno pot: takoj po prvenstvu so začeli z rednimi treningi, nekoliko pomladili ekipo začetek prvenstvenih tekem pa pričakujejo z optimizmom.

Znanemu ravenskem športnemu delavcu tovarišu Mihelcu sem zastavil nekaj vprašanj.

»Kakšno je zanimanje za odbojko?«

»Na Ravnah in v okolici je zanimanje izredno veliko, saj k redni vadbi prihaja tudi nad 80 odbojkarjev in odbojkarice. To število bi pozimi še naraslo, če ne bi bila edina telovadnica zasedena.«

»Kako se pripravljate člansko moštvo na letošnja tekmovanja?«

»Ker je polovica moštva v Ljubljani, polovica pa na Ravnah je skupen trening precej onemogočen. Kljub temu, pa obe »polovici« redno trenirata. Ljubljanske študente vodi igralec Antekolovič, domačine pa bivši igralec mariborskega Branika Filipčič. Poleg same tehnike igralci na treningih posvečajo veliko pozornost tudi telesni vzdržljivosti.«

»Kaj pa ostale ekipe?«

»Tudi ženska in mladinska ekipa sta že začeli z rednimi treningi. Posebno mladincev je veliko in smo prisiljeni včasih nekatero odlostiti zaradi premajhne telovadnice. Mladince trenira Tušek, ženske pa Plešej.«

»Ali ste zadovoljni s sistemom tekmovanja?«

»Letos naj bi ponovno nastopil v enotni slovenski ligi. Izvedeli pa smo, da bo ta liga ukinjena in da bodo slovenske ekipe tekmovale v vzhodni in zahodni ligi. Če bo prišlo do tega, bo kvaliteta vse slovenske odbojke občutno padla, pa tudi za ravenske bi bil to močan udarec.«

»Prognosa?«

»Smo optimisti. Osvojili bom naslov republiškega prvaka in tudi v zvezni ligi ne bomo igrali zadnje violine.«

»Problemi, težave...?«

»Mimo pomanjkanja telovadnice in finančnih sredstev je edini problem vprašanje mladinske odbojke. Povsod se poudarja, da je treba mladini posvetiti največ pozornosti. Tega pa pri naših klubih in podzvezah ni opaziti! Da bi le napravili korak naprej, predlagamo za mladinske ekipe tekmovanje po li-

ga sistemu, razen tega bi morala imeti vsaka ekipa, ki tekmuje v slovenski ligi tudi mladince, če že ne mladinke. Mariborska podzveza pa bi morala dati več poudarka domačim tekmovateljem kot pa raznim mednarodnim.«

NAJMLAJŠI - NAJBOLJŠI

Namizni tenis je ena najmlajših športnih panog na Ravnah, vendar ga lahko po uspehih sodeč uvrščamo med vodilne. Rezultati, ki so jih lani dosegli namiznotenški igralci so plod pravilnega dela z mladino. Prav uspehi na republiških in državnih prvenstvih so in bodo vodilo ravenski mladini pri delu.

Zanimanje za namizni tenis je iz leta v leto večje. Za na tekmovanih listah raznih tekmovanj je vedno več in več tekmovalec iz Raven. O izredni množičnosti pa se lahko prepričamo na samih treningih. Kot so nam na Ravnah povedali je zanimanje tako veliko, da morajo včasih del mladine celo odsloviti. Treningi so v baraki Gradisa, ki je kaj neprimerna za načrtno vadbo. Instruktorji Mlakar, Cesar in Sater imajo zato pri svojem delu z mladino veliko

težav, ki pa jih skušajo reševati na najboljši način.

Letos bodo člani sicer tekmovali v II. zvezni ligi, vendar večjih možnosti za boljši uspeh nimajo. Nasprotno pa bodo, tako namreč izjavljajo, mladinci, mladinke, pionirji in pionirke precej uspešni, v nekaterih disciplinah pa nameravajo osvojiti celo najvišji naslov v državi.

Tekmovanja v bližnji letošnji sezoni na Ravnah: ekipno prvenstvo Slovenije za mladince in članice (13. do 16. marca), turnir desetorice najboljših slovenskih mladincev (5. do 6. aprila) odprto prvenstvo Koroske (avgusta).

M. M.

NA PRVENSTVU SPLITA V KEGLJANJU

Bolje od svetovnega rekorda

Pred dnevi je bilo v Splitu podzvezno prvenstvo v kegljanju, na katerem so člani kegljaškega kluba »Polet« proti pričakovanju dosegli dva državna rekorda in hkrati tudi dva najboljša rezultata na svetu. Tako je moštvo »Poleta« v disciplini 6 x 200 lučev podirilo 5383 kegljev ali povprečno 897 kegljev na tekmovalec. Najboljši posameznik pa je bil Milivoj Ninčević, ki je podrl 1010 kegljev in s tem za 42 kegljev presegal državni rekord in dosegel najboljši rezultat na svetu, ki je lani dosegel Miro Sturžaj iz Ljubljane. Zanimljivo je, da je Ninčević v drugih sto lučah podrl celo 533 kegljev. Ostali posamezniki v moštvo »Poleta« pa so dosegli naslednje rezultate: Triva 942, Bego 928, Kocelj 878, D. Ninčević 832, Reič 793.

Beograjski boksarji na cesti

Beograjski boksarji so v letošnji zimski sezoni priredili že več kvalitetnih dvobojev in nastopov, na katerih so sodelovali tudi odlični tuji boksarji, med njimi olimpijski zmagovalc Roman Linca. Vse prireditve so bile v dvorani beograjskega razstavišča. Ne nadoma pa so boksarji ostali brez primerne dvorane, kajti njihove prireditve si je ogledalo od 7000 do 10.000 gledalcev. Uprava se jma je namreč dala v največjem dvoranu, ki so bile v njem tudi športne prireditve, avtobusnemu podjetju za 2 milijona dinarjev mesečno, tako da bo sedaj v dvorani garaža. Tako so beograjski boksarji ostali pravzaprav na cesti, kajti toliko denarja pač ne morejo spraviti skupaj za najemno dvorano.

PROGE

v Badga-steinu

Tole so proge, po katerih bodo tekmovali za svetovno prvenstvo v alpskem smučanju. Prireditve se bo začela 1. februarja zvečer, ko jo bo otvoril avstrijski prosvetni minister Heinrich Drimmel. Zaključku prvenstva 9. februarja bo prisostvoval tudi drž. predsednik Adolf Schärff. 2. febr. bo slalom za moške, 3. febr. slalom za ženske, 5. febr. moški veleslalom, 6. febr. smuk za ženske, 8. febr. veleslalom za ženske in 9. februarja smuk za moške.

»Desetorica Slovenije«

V četrtek 30. in petek 31. t. m. bo v Ljubljani spet kvalitetna namiznotenška prireditve. To bo turnir »desetorice Slovenije«. Ki je na sporedu vsako leto. Na njem bodo preizkusili svoje moči najboljši namiznotenški igralci Slovenije. Sodeč po rezultatih z zveznega turnirja je favorit št. 1 Podobnik, ki pa bo imel resne tekmence v Kernu, Tomaziču, Sečju in Teranu, v kolikor bo le-ta sodeloval.

Turnir se bo začel v četrtek ob 14. uri v stekleni dvorani Direkcije železnic v Pražakovi ulici.

Šport po svetu

Napad bo vodil Machos

Po zadnjih vestih iz Budimpešte je videti, da so se Madžari končno odločili za igralca, ki bo vodil njihov napad na svetovnem nogometnem prvenstvu v Stockholmu. To naj bi bil Ferenc Machos, edini »preživeli« igralec iz nekdanjega slovitiga Honvedovega napada. Trije njegovi bivši tovariši so emigrirali, in sicer Puskas, Kocsis in Czibor, medtem ko je desno krilo Budilla prenehal igrati zaradi starosti.

V zvezi s svojo odločitvijo je tehnični komisar madžarske nogometne reprezentance Lajos Baroti dejal: »Hiddegkuti je odlična srednji napadalec. Toda zdaj je žal že prestar in ne bi mogel prenesti tako težko tekmovanje, kakršno bo svetovno prvenstvo. Kar zadeva Machosa je drugače. Ko je sicer igral še v družbi Kocsisa in Puskasa je resda v glavnem samo tekal, toda to je bil zanj najboljši trening.«

Machos sam pa pravi takole: »Ni mi bilo pogodu v senci svojih boljših prijateljev, vendar nisem pomislil, da bi hotel kdaj v polni meri zamenjati. Preveč so se vedno kregali name. Zdj sem bil prepričan, zdaj sem bil spet prehitel, ali pa sem ustrelil kakršno koli drugo neumnost.«

Stadion Dinama v Moskvi bodo pokrili

V Moskvi nameravajo pokriti stadion Dinama, kjer je prostora za 60.000 gledalcev, in ga zraven tega še povečati tako, da bo v njem lahko 80.000 gledalcev. Na to misel so prišli predvsem zato, ker bo v Moskvi skoraj zgrajen olimpijski stadion za 100 tisoč in več gledalcev. Poznano je, da se SZ poteguje za organizacijo olimpijskih iger, ki naj bi bile leta 1964 v Moskvi. Če bodo uresničili omenjeno zamisel, potem bo stadion Dinama največja pokrita športna arena na svetu.

V skrajni sili tudi Loi : Humez

Ze preteklo leto je bilo veliko govora o morebitnem dvoboju med evropskim prvacom v srednji kategoriji Charlesom Humezom in evropskim prvacom lahke kategorije Dullio Lolem. Športna javnost se je sicer v pripravah na ta dvoboj zraven

Brzobjavke

- LENINGRAD, 28. jan. (TASS). — Na tradicionalnem zimskem atletskem tekmovanju v dvorani, ki je bilo v Leningradu, je svetovni rekorder Jurij Stepanov skočil v višino 2,03 m.
- BRUSELJ, 28. jan. (AFP). — Zagrebško odbojkarstvo moštvo Mladost je sinoči v Bruslju premagalo moštvo »Diables rouges« (rdeči hudiči) s 3:1.
- BUKARESTA, 28. jan. (Tanjug). — Romunski prvak v malem rokometu za ženske Steagul Rossu je v Bukaresti premagal Lokomotivo iz Vrovice z 8:5 (4:1). V prvem srečanju pa so zmagale Jugoslovanke z istim rezultatom.
- SOFIJA, 28. jan. (Tanjug). — Hokejski klub Tašmajdan iz Beograda je premagal bolgarskega prvaka »Červeno Zname« s 5:2 (0:0, 2:0, 3:2).

Matanović v Novem mestu

Novo mesto, 28. jan. — Ob koncu svoje turneje po Sloveniji je velemojster Matanović sinoči odigral v Novem mestu smulatanko proti 40 šahistom. Za nastop znanega velemojstra je bilo v Novem mestu veliko zanimanje. Po šesturnem boju je velemojster Matanović v 28 partijah zmagal, 8 partij je remiziral in 4 izgubil. Velemojstra so premagali: Škerl, Habram, Klemenčič, Vanovič.

Na nedavnem prvenstvu Zahodne Nemčije v umetnem drsanju je zmagala Ina Bauer. To mlado dekle je pokazalo takšno spretnost in znanje, da so bili vsi prisotni strokovnjaki mnemja, da Ina ne bo ostala le pri naslovu zahodnonemške prvakinje, marveč da bo po vsej verjetnosti zmagala tudi na evropskem prvenstvu, ki bo prihodnji mesec v Pragi

ZDRAVSTVENI DOM RADOVLJICA

razpisuje naslednja delovna mesta za:

- medicinsko sestro za Dispanzer za žene v Radovljici
- bolničarko za Dispanzer za žene v Radovljici
- medicinsko sestro za splošno ambulantno v Radovljici, za delo v ambulanti in laboratoriju

POGOJI: za medicinski sestri višja ali srednja šola za medicinske sestri; za bolničarko — bolničarska šola ter znanje pisarniških del v ambulanti.

Pravilno kolkovane prošnje s kratkim življenjepisom dostavite na Zdravstveni dom — uprava Radovljica.

UPRAVA ZA CESTE OLO CELJE

razpisuje

prosto delovno mesto za

gradbenega tehnika

za nizke gradnje

POGOJI: najmanj 10 letna praksa in pooblastilo za izvajanje in projektiranje nizkih gradenj. Plača po Uredbi o javnih uslužbencih. Prošnja za sprejem s priloženim kratkim življenjepisom je treba nasloviti na Upravo za ceste OLO Celje, Jurčičeva ulica 1, poštni predal 125, do 25. februarja 1958.

Kasneje sem se samemu sebi čudil, kako mi je moglo priti na misel, da sem ponudil cigaro temu bogatemu strokovnjaku za delnice, vrednostne papirje in devize.

»Prav rad jo vzamem,« je rekel Lehman. »Kasneje jo bom prižgal, čeprav mi je zdravnik prepovedal kajenje,« je še dodal in odhiti.

S Tightom sva se napotila proti vohodu. Hotela sva zaslišati Rothovo tajnico Magdo Wald. Na veliki črni plošči sva prebrala naslove podjetij. V losopaju je bila petrolejska družba, zastopstvo letalske tovarne, ladijske družbe »Panama« in še vrsta drugih. Vsa ta podjetja je spravił Roth pod svoj vpliv. Ali je ravnal v skladu z zakonom, ali se je spretno izmikal paragrafom, o tem bi lahko povedali marsikaj pravnik, ki so zaposleni v tisti hiši, med vsemi je najbolj slovel Stanley Adams.

Ves ta obsežni aparat je upravljala »Roth Corporation«, družba, ki je imela sedež v triintridesetem nadstropju.

Vrata za eno izmed petdesetih dvigal so se odprla, dvigalo je bilo skoraj v trenutku tako polno, da sva komaj dihala. Nekdo je s hreščecim glasom naročil vozniku: »Triintrideseto nadstropje!« Glas sem takoj spoznal. Ozrl sem se in ugledal lepo žensko v krznu, ki se je s strani stiskala k meni. Bila je Barbara Taylor, nekdanja Rothova žena.

Na njen diskretni nasmeih nisem reagiral. Ni mi bila simpatična, hkrati pa me je kar srh spreletaval ob misli, da se mi vsiljuje bodoča lastnica tega nebotičnika.

»Daj sliko!« sem zašepetal Tightu. Barbari Taylorjevi pa sem pomolil pod nos sliko človeka s pobarvanimi lasmi.

»Ali ste kje srečali tega tipa?« sem jo vprašal.

»Kdo je to?« mi je odgovorila z vprašanjem.

»Tisti, ki je ustrelil Ireno Smith, ker je mislil,

da ima pred seboj Kim Aprilovo.«

Namrdnila se je in ošabno dvignila glavo: »Zares ga nisem videla, gospod Kelly. Menda vendar ne mislite, da sem kdaj poznala tudi takšne ljudi...«

Njenim besedam nisem verjel. Medtem ko smo bili v restavraciji »Florida«, je Barbara gotovo opazila Ireno Smithovo in je mislila, da je to Kim April. Mogoče je celo ona naročila tistemu s pobarvanimi lasmi, naj pride pred restavracijo. Tako sem mislil zato, ker se mi je zdel siehneni človek, s katerim je imel Roth opravka, dovolj pokvarjen, da bi ga lahko osumil kot zločinca.

»Oprostite mi, to je bilo zares neumno vprašanje,« sem ji rekel. »Oprostite!«

Dvigalo se je ustavilo, Barbara Taylor se je spet nasmehnila, nato pa izginila skozi vrata, na katerih je pisalo Stanley Adams.

Stopil sem v telefonsko celico. Poklical sem svojo številko, javila se mi je moja tajnica Mao. Prosil sem jo, naj me zveže z Johnsonom, njemu pa sem naročil, naj pride čimprej in ostane Barbari Taylor za petami.

V avli Rothove družbe je bilo urejeno vse v tistem slogu, ki ga je hotel imeti pokojni predsednik vespovsod okoli sebe: težka eleganca s perzijskimi preprogami in stilnim pohištvo.

Osvetla gospa, ki je sedela v sprejemnici, je

zbužjala spoštovanje, vendar me to ni oviralo, da je ne bi osorno ogovoril: »Kje je miss Wald?«

»Ali ste prijavljeni?«

»Meni ni potrebna prijava...«

»O, gospoda sta gotovo ob policije,« je rekla osivela dama in vstala. »Takoj vaju bom prijavila gospodični Waldovi.«

»Ni treba,« je rekel Tight in že pritisnil na kljuko.

Bila sva presenečena, ker sva se znašla v skoraj povsem temni sobi. Roletje so bile spuščene, zavese zagnjene, videla sva le obrise pisalne mize, za katero je nekoč sedel Roth.

Zdaj je sedela za tisto pisalno mizo ženska. Zenska s kratko ostrizenimi, platinasto svetlimi lasmi in z naočniki, ženska s hripavim moškim glasom...

»Naročila sem, da me ne sme nihče motiti.«

»O tem bom že sam odločil.« Moj glas je bil zelo grob, ona pa je udarila s pestjo po mizi.

»Ze tisočkrat sem vam povedala, da ne vem, koga je Roth pričakoval ob treh po polnoči.«

»To nas zdaj ne zanima,« sem rekel, potem pa sva s Tightom stopila vsak k svojemu oknu, roletja sta druga za drugo žvignili kvišku. Dnevna svetloba je prodrla v sobo, slike, knjige, z usnjem obloženo pohištvo in preproge so dobivale jasne obrise. Svetloba je iztrgala iz sence tudi Magdo Waldovo.

»Vstanite,« sem ji ukazal.

»Izginite od tod!« mi je odgovorila.

Magda Wald je tehtala gotovo devetdeset kilogramov. Pograbil sem jo za vrat in jo prisilil, da je vstala, Tight pa je izmaknil stol izpod nje. Prav nič gentlemansko nisva ravnala z njo. Razjezila se je, pa ni bilo pomoči. Potegnil sem jo k oknu in ji tik ob okenski šipi pogledal v obraz.

Z globokim sovraštvom me je ošinil njen pogled. V močni dnevni svetlobi je bil njen obraz z debelo namazanimi ustnicami še bolj surov. Bil je obraz ženske, ki je sposobna brcniti človeka, čeprav se ne more več braniti.

»Zadnjič sem vas videl v stanovanju Kim Aprilove. Bili ste skupaj z rokoborcem Reepinom.«

»Ne vem, o čem govorite,« je rekla.

»Spodaj pred hišo je čakal dokaz. Zgrabil sem George Tew. Sedel je v črnem »Oldsmobilu,« sem ji vrgel v obraz, ona pa je porogljivo premaknila karminsko rdeče ustnice:

»Ali lahko dokažete?«

Nikoli nisem dovolil, da bi se kdo vedel tako kadar sem iskal in zbral dokaze. Zgrabil sem je za roko in ji jo zvil, da ji je pokalo v sklepih. Tako sem jo držal skoraj minuto, Tight pa je mirno gledal skozi okno proti pristanišču, kjer je prav takrat pristajala »Queen Elisabeth« in je na vso moč trobila.

»Kaj veste o Tewu?« sem jo vprašal in pritisnil ob žilo na podviti roki.

Namesto odgovora mi je pljunila v obraz. Brez dokazov, s katerimi bi bil zadovoljen državni tožilec, je nisem mogel aretirati. V stanovanju Kim Aprilove je bilo tisti večer tako temno, da ne bi mogel prisiči, da je Magda Wald v resnici z revolverjem streljala vame. Najprej bo treba najti ta samokres, sem se spomnil.

Newyorške NOCI

26 DETEKTIVSKI ROMAN

DNEVNE NOVICE

OBJAVA

Institut za javno upravo pri Pravni fakulteti v Ljubljani razpisuje ista dva tečaja (predavanja), ki bosta v dneh od 17. do 29. februarja v Ljubljani, še v Mariboru. Naslov obeh predavanj je:

a) Glavna vprašanja pri uveljavljanju delovnih razmerij v gospodarstvu.

b) Značilnosti uslužbenških razmerij v javni službi.

Oba tečaja bosta imela skupno predavanje, ki bo obravnavalo temeljna načela pri delovnih razmerjih. Poleg tega bo tečaj, ki bo obravnaval glavna vprašanja pri uveljavljanju delovnih razmerij v gospodarstvu, obsegal deset enournih predavanj s tega področja. Drugi tečaj pa bo obsegal osem predavanj, ki se bodo tkala uslužbenecem v vseh javnih službah. Ta tečaj bo obsegal tudi štiri predavanja, ki bodo obravnavala posebnosti uslužbenških razmerij v posameznih vrstah javne službe, tako v državni službi, na področju zdravstva, znanosti in solstva, na področju socialnega, socialnega skrbstva in socialnega varstva in končno v javni službi na gospodarskem področju.

Oba tečaja bosta tekla ločeno v Mariboru v dneh od 24. do 27. februarja t. l. in bosta udeležence zaposlovala ves dan.

Kdor se želi udeležiti katerega izmed obeh tečajev v Mariboru, naj se prijavi do 8. februarja t. l. pisмено ali usmeno na Institut za javno upravo v Ljubljani, Trg Revolucije 11, tel. 22-564 in v prijavi navede, katerega tečaja se želi udeležiti. Kdor se prijavi, naj sporoči tudi svoj naslov in uslužbeno mesto.

Vsak udeleženec bo pred začetkom tečaja dobil podroben spored predavanj, kjer bodo navedeni predavatelji ter kraj in čas predavanj. Obenem pa bo prejel tudi teze predavanj. Potrebno je, da se udeleženci tečaja poprej seznanijo z besedilom ustreznih zakonov.

V zvezi z že razpisanimi tečajema predavanja z naslovom:

a) Glavna vprašanja pri uveljavljanju delovnih razmerij v gospodarstvu.

b) Značilnosti uslužbenških razmerij v javni službi.

sporoča Institut za javno upravo naslednje:

Tečaj bosta v dneh od 17. do 20. februarja v Ljubljani in 27. februarja v Mariboru.

Na tečajih bodo predavali univerzitetni profesorji, sodniki Vrhovnega sodišča, republikanski sekretarji, republikanski in državni organi, ki so priznani znanstveniki in strokovnjaki na tem področju.

Ker se želi tudi pri tečajih, ki bosta v Ljubljani, prostih nekaj mest, poročila t. l. kandidati naj se prijavijo usmeno ali listno na Institut za javno upravo, Untergasse Trg Revolucije 11, tel. 22-564, in naj v prijavi navede, kateri tečaj se nameravajo udeležiti in če za čas tečaja potrebujejo stanovanje v Ljubljani.

Pred začetkom tečaja bodo udeleženci obveščeni, kje in kdaj bodo prezevanje predavanj je potrebno, da se udeleženci seznanijo z besedilom ustreznih zakonov.

Ljubljana, 27. jan. 1958.

Institut za javno upravo pri Pravni fakulteti v Ljubljani

Obveščamo vse hišne svete in ostale cenjene stranke, da smo se preselili iz Kamniške ulice na Titovo Krievarska inštalaterska delavnica. Odbor Prilagodilnega društva vabi člane društva na razpravo o naravnoslovesni fakulteti. Sestanek bo v četrtek, 30. t. m. ob 17. uri v balkonski dvorani Univerze.

Telefonske številke Poliklinike v Ljubljani: hišna centrala (od 7. do 19. ure) 32-111, oddelek za poškodbe termično prve pomoči (neprekinjeno) 32-819, uprava Poliklinike - klinike - fin. administrativna 32-818. Sola za tuje jezike v Ljubljani vpisovanje in drugi semester, kakor hitkega, nemškega, francoskega jezika v delavnici od 27. jan. do 5. Ljudske univerze, Cankarjeva 5/III, soba 138.

Če si želite ogledati zdravstveno prta. Razstava je pripravljena za zvečer od osmih zjutraj do osmih kurjena Srednja Dvorana je ločni kolektivni podružnice, dešansko svojo obisk zdravstvene razstave, da vam bo zagotovljeno strokovno vodstvo.

Društvo visokošolskih profesorjev vabi svoje člane na redni letni občni zbor, ki bo v sredo, dne 29. januarja ob 15. uri popoldne v fizikalni dvorani Univerze v Ljubljani.

Koteka Ljubljana, Kidričeva 3, zacinam n ustanovam, da ima nove sekretarje, komercialni računovodstvo, svoparje in ekonomat. Številke so: 22-881, 22-982 in 22-983.

V visoki starosti 90 let je umrla naša dobra sestra, teta

JOZEFA HAM

bivša trgovka s sadjem

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, 30. januarja 1958 ob 15.30 iz Kristoforove mrliške vžece na Zalah.

Ljubljana 28. januarja 1958.

Zalujoča brata Anton in Vinko Ažnik ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob smrti naše drage

MAME

se iskreno zahvalujemo

dr. Collautiju in dr. Sadarju za vso pomoč v njeni dolgotrajni boleznii, vsem sošodam in znancem ter SZDL za pomoč in sočutje ter spremstvo na zadnji poti.

Poljšakovi

Ljubljana, 28. januarja 1958.

Ljubljana, 28. januarja 1958.

Ljubljana, 28. januarja 1958.

Ljubljana, 28. januarja 1958.

Ljubljana, 28. januarja 1958.

Ljubljana, 28. januarja 1958.

Ljubljana, 28. januarja 1958.

Ljubljana, 28. januarja 1958.

Ljubljana, 28. januarja 1958.

Ljubljana, 28. januarja 1958.

Ljubljana, 28. januarja 1958.

Ljubljana, 28. januarja 1958.

Ljubljana, 28. januarja 1958.

Revija »Sodobna pisarnja« je začela izhajati. Je okusno in s slikami bogato opremljena, na finem papirju, pestre vsebine, članki so kvalitetni. Obravnava mehanizacijo poslovanja, stenografijo, strojepis in druga poglavja iz pisarniške prakse na poljuden in zanimiv način, da jo je prijetno brati. Vse urade in podjetja vabimo, da takoj še dodatno naročijo potrebno število izvodov, prav tako tudi uslužbenec in vse tiste, ki se zanimajo za moderno pisarniško poslovanje. Z revijo boste vsi zadovoljni. Uprava revije: Ljubljana, Gosposka 12.

Kdor skrbi za zdravje, moč in svežino, stalno uživa pristni čebelni med, univerzalno živilo, visokovredni in zdravilni dar, ki nam ga nudi narava.

PREDAVANJA

Geografsko društvo Slovenije vabi na javno predavanje asistenta Milana Sifrerja o geografskih vrtin s poti po Poljski med Warszawo, Gdynio in Wrocławom. Predavanje bo v sredo, 29. januarja 1958, ob 20. uri v balkonski predavalnici na Univerzi.

Združenci rezervnih oficirjev občine Bežigrad vabi članstvo podoficirjev in preizkušene občine k udeležbi na redno mesečno predavanje, ki bo 29. januarja 1958 ob 19. uri v domu JLA. Predavanje je iz ciklusa narodnoosvobodilne borbe: »Borba NOV za osvoboditev Štajerske - zaključne operacije IV. operativne cone«. Predavatelj akt. major Marjan Kern. Za člane udeležba obvezna. - Odbor.

KONCERTI

V petek, 31. t. m. izredni a cappella koncert Slovenske filharmonije, dirigent Rado Simoniti, solisti Zlata Gašperšič, mezzosopran, Božena Glavak, alt, Jože Tiran, recitator, pri klavirju Dana Hubadova in Jeni Srebot Komarjeva. Na sporedu dela Blaža Arnič, Marija Kogojca, Slavka Osterca, Danila Svara, Marijana Lipovška, Matija Tomca.

GLEDALISCA

Sreda, 29. jan. ob 19.30: Višnjevske. Krefl: »Optimistična tragedija«. Abonma D. (Preostale vstopnice so v prodaji).

Četrtek, 30. jan. ob 19.30: Višnjevske. Krefl: »Optimistična tragedija«. Abonma E. (Preostale vstopnice so že v prodaji).

Petek, 31. jan. ob 19.30: Shakespeare: »Ukročena trgoglavka«. Abonma Petek. (Preostale vstopnice so v prodaji.) - Katarina Duša Počkajeva.

Ob 19.30: Goodrich-Hackett: »Dnevnik Ane Frank«. Abonma U. (Preostale vstopnice so v prodaji).

Sobota, 1. febr. ob 19.30: Krefl: »Krajski komedijant«. Izven in za podeželje.

»Sedem let skomin«. Izven in za podeželje.

Ob 19.30: Goodrich-Hackett: »Dnevnik Ane Frank«. Izven in za podeželje.

Društvo slovenskih književnikov in Drama Slovenskega narodnega gledališča bosta v soboto, 1. febr. 1958, počastila 200-letnico rojstva pesnika Valentina Vodnika s predstavo Kretovih »Krajskih komedijantov«. Pred predstavo bo govoril predsednik Društva slovenskih književnikov, Mile Klopčič.

Abonente reda U obveščamo, da bo v petek, 31. t. m. ob 19.30 uprizorjena za njihov abonma drama Goodrich-Hackett: »Dnevnik Ane Frank«. Prvotno določena uprizoritev O'Neillove drame »Dolgega dneva potovanja v noč za petek 31. t. m. zvečer, za abonente reda B, je odložena.

OPERA
Sreda, 29. jan. ob 19.30: M. Kogoj: »Crne maske«. Abonma red N. (Vstopnice tudi v prodaji).

Četrtek, 30. jan. ob 19.30: R. Strauss: »Ariadna na Naksosu«. Abonma red K. (Vstopnice tudi v prodaji).

Petek, 31. jan. ob 19.30: Janacek: »Jenufa«. Abonma red F. (Vstopnice tudi v prodaji).

Sobota, 1. febr. ob 19.30: R. Strauss: »Ariadna na Naksosu«. Abonma red P. (Vstopnice tudi v prodaji).

Nedelja, 2. febr. ob 15: Lindpaintner: »Danina«. Izven in za podeželje. (Predvidoma zadnjič v sezoni. Vstopnice v prodaji od srede, 29. jan. ob 17. ure dalje).

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Gledališka pasaža
Četrtek, 30. jan. ob 20: Kulundžič: »Usode«. Premiera. Izven, Krstna predstava.

Petek, 31. jan. ob 20: Dürrenmatt: »Obisk stare gospe«. Abonma Petek II - kolektivni. Vstopnice so tudi v prodaji.

Sobota, 1. febr. ob 20: Kulundžič: »Usode«. Izven.

Nedelja, 2. febr. ob 15: K. Brenkova: »Carobna palčica«. Izven; ob 20: Dürrenmatt: »Obisk stare gospe«. Izven.

Jutri v četrtek ob 20. uri bo krstna predstava - premiera Kulundžičeve drame »Usode«. Delo je zrealiziral Jože Gale. Igrajo: profesorski zbor - Gregorin, Kumer, Bezjak, Bajc, študentke: Svetelova, Zupančičeva, Staričeva, Glavinova, Hahnova, Jerajeva, v ostalih vlogah: Simčičeva, Juvanova, Pušljeva, Kopač, Presetnik, Brezigar, Lončina, Albreht, Trefalt, Cigojeva, Murkova. Osnutke za sceno je izdelal ing. arh. Matul, za kostume pa Marija Kobjeva. Glasbena oprema Marijan Vodopivec.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Ljubljana Mestni dom
Sobota, 1. febr. ob 20: Scheinplügerova: »Okence«. (Zgodba profesorja Johaneke). Komedija. Izven. Zadnjič.

Nedelja, 2. febr. ob 18: H. Fitz: »Srebrna lilija«. Pravična igra z godbo in pjesom. Popoldanska predstava. Izven.

ob 20: F. Handl: »Vsi smo samo ljudje«. Komedija. Večerna predstava. Izven.

Opozarjamo na sobotno zadnjo uprizoritev veseloigre Olge Scheinplügerove »Okence«.

Predprijava vstopnic v Mestnem domu, rezerviranje telefon 32-860.

RADIO LJUBLJANA

Spored za sredo, 29. januarja
Poročila: 5.05, 5.50, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 22.55.

5.00-8.00 Dobro jutro! (pisani glasbeni spored) - vmes ob 6.30-6.40 Reklame - 6.40-6.45 Naš jedilnik - 8.05 Pisana paleta (Spored operne in solistične glasbe) - 9.00 Prof. dr. Mirko Rupel: Jezikovni pogovori (ponovitev) - 9.15 Ljubiteljem domače glasbe - 9.45 Zbrane melodije z orkestrom Eddie Barclay - 10.10 Dopoldanski divertimento - 11.30 Oddaja za solarje: Mark Twain - 12.05 Mial koncert solistične glasbe - 12.30 Kmetijski nasveti - Ing. Irena Polček: Umetna koklja - 12.40 Skladbe slovenskih avtorjev igra Mariborski instrumentalni ansambel, poje baritonist Miro Gregorin - 13.15 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov - 14.05 Oddaja za solarje: Ko so stekli prvi stroji - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 15.40 Pri klasičnih mojstrih - Jack London: Mrožev okel - 16.00 Koncert po željah - 17.10 Sestanek ob petih - 17.30 Stare angleške melodije - 18.00 Kulturni pregled - 18.15 Klavirske skladbe P. I. Čajkovskega - 18.30 Pesem slovenske zemlje III. Fantovske pesmi - 18.50 Razgovori o mednarodnih vprašanjih - 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Glasba ne pozna meja: Sestanek v Zagrebu (Posnetki z javne zabave oddaje Radia Zagreb) - 21.00 Odlomki iz slovenskih oper - 22.15 Dvajset minut z vokalnim kvintetom »Optimisti« in Ljubljanskim jazz ansambлом - 22.35 Zaplešimo ob zvokih orkestra Ervina Lehna

II. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

III. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

IV. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

V. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

VI. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

VII. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

VIII. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

IX. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

X. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

XI. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

XII. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

XIII. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

XIV. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

XV. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

XVI. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

XVII. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

XVIII. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

XIX. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

XX. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

XXI. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

XXII. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

XXIII. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

XXIV. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

XXV. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

XXVI. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

XXVII. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

XXVIII. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

XXIX. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

XXX. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

XXXI. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

XXXII. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

XXXIII. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

XXXIV. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb) - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.19 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zabavne popevke

XXXV. program
(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Od Bacha

Nema književnica

Na Norveškem je zbudila precejšnje pozornost knjiga "Tudi jaz živim!" (Jag lever också), ki jo je napisala mlada Rike Stenbuk. Dekle je zaradi bolezni izgubilo dar govora, vendar je napisala zanimivo delo.

Na vrhnji plošči posebne mize so naznačene vse črke. Z levico — desnice nima — gre dekle od črke do črke in označuje besede, ki jih njena prijateljica takoj zapíše. Tako so nastale vrstice in strani zanimive zgodbe o dekletu Riki, ki ji bolezen na srečo ni uničila umskih sposobnosti. "Niti mati ne more ničesar vedeti o čustvih svojega nemega otroka," je zapisala Rike v začetku knjige. Rike pravi, da sliši in razume vse druge, rada pa bi, da bi tudi drugi razumeli njo. Tri leta je pisala knjigo, se pravi, s prstom jo je diktirala. Za honorar, ki ga je dobila, je naročila posebej izdelan električni pisalni stroj, na katerega bodo lahko pisali njeni tresočji prsti.

Precej zmešnjav je povzročil sedemletni maček Louis, čigar lastnica je žena potujočega fotografa Sanforda Rotha. Doslej je maček v družbi svoje gospodinje že štirikrat potoval čez Atlantski ocean v Francijo, petič pa mu obalne oblasti niso dale »vstopne vize« na francosko ozemlje, ker ni bil cepljen proti nekaterim boleznim, ki jih raznašajo živali. Fotografova žena se je pritožila pri ameriškem zunanjem ministru Dullesu in celo pri predsedniku francoske republike Cotyju. Navsezadnje je maček le smel z ladje »Ile de France«, fotograf pa namerava napisati o njem roman z naslovom »Mačka ni v vreči«

LISTI PO SVETU

Največ berejo Angleži — Svetovna naklada dnevnega tiska: 225 milijonov izvodov

V nedavni publikaciji UNESCO je na 250 straneh opisano večletno raziskovalno delo v zvezi z listi po svetu. Po statističnih podatkih je narasla časopisna proizvodnja v minulih petih letih za 14 odstotkov. Vsak dan izide 225 milijonov listov.

Britanci so najbolj vneti bralci dnevnega tiska v našem stoletju, saj 60 odstotkov prebivalcev dnevno kupuje in bere časopise. Američani precej zaostajajo za Angleži, ker dnevno bere liste 34 odstotkov prebivalstva. Angleži se ponašajo tudi z največjo naklado. Dva njihova dnevnika izhajata skupno v 4,5 milijona izvodih, radijski vestnik BBC pa ima osem milijonov naklade. Le malokatera dežela na svetu se more ponašati s takšno časopisno tradicijo kot

Angleži, saj so tam izhajali nekateri listi že pred 300 leti z istim namenom kot zdaj, namreč da prvi objavijo uradne in kraljevske razglase ter razsodbe in vojaške ukaze.

S 1876 dnevniki so ZDA na prvem mestu. Listi pa izhajajo v skupni nakladi 55 milijonov izvodov. Razen tega imajo Američani tudi najbolj obsežne liste, in sicer izhajajo med tednom povprečno na 40 straneh, ob nedeljah pa na 120. Tednikov je v ZDA 8892.

Državi Andora in Jemen sploh nimata listov, Libanon, ki šteje dober milijon prebivalcev, pa jih ima kar 40. Togo ima list z naklado 500 izvodov, v Hongkongu pa jih izhaja 27. V Laosu imajo dva lista, ki izhajata v skupni dnevni nakladi 1000 izvodov, v Pakistanu izhaja 65 dnevnikov v skupno 150.000 izvidih, torej povprečno v nakladi 2000. Pri nas imamo 30

dnevnikov, 145 tednikov in 190 periodičnih publikacij.

Največ težav je pri tiskanju japonskih listov, saj se stavi spopadajo s 1400 pismenkami. Takoj za njimi so Kitajci, ki imajo okoli 1000 tiskarskih znakov, vendar pri njih kar dobro kaže, ker nameravajo že v bližnji prihodnosti uvesti fonetično latinico.

Požar v živalskem vrtu

S puškami v rokah so stali čuvaji živalskega vrta v angleškem Manchesteru pri kletkah z levimi in tigri, ko je 28 skupin gasilo požar, ki je izbruhnil v živalskem vrtu. Ogenj so najprej opazili na lesenem poslopju restavracije, potem pa se je razširil še na druga poslopja. Eno izmed levinj so morali ustreliti, ker so ognjenji zubili obližnili njeno kletko, pa je ni bilo mogoče rešiti. »Živali so bile zaradi ognja tako žejne, da smo se že bali, da jih bomo morali vse postreliti,« je rekel upravnik živalskega vrta. »Nemirno so skakale po kletkah, njihovo rjovenje je bilo slišati daleč na okoli.«

Preizkušanje mostu

V Bruxellesu so pred kratkim preizkusili most, čez katerega se bodo peljali udeleženci letošnje svetovne razstave. Za preizkušnjo so most obremenili s 24 osemtonskimi tovornjaki.

To in ono s Kitajskega: uničevanje škodljivcev in raznašalcev bolezni, težave pri odpravljanju nepismenosti

CRNI DNEVI ZA VRABCE IN MIŠI

Tudi v Pekingju je dolgo trajalo lepo, sončno vreme, potem pa je zapihal severni veter, ki je prinesel sneg in mraz: živo srebro je kar čez noč zdrknilo dvajset stopinj pod ničlo.

Niti ljudem ni lahko v tem mrazu, kaj šele vrabcem in mišim. Ne glede na mraz pa bi jim niti tako ne bilo prijetno, zakaj lani so napovedali pravo vojno vrabcem, mišim ter komarjem in še nekaterim drugim škodljivcem

Kako to gre, naj nam pokaže nekaj primerov. Zadržnik Čang Falin iz okolice Nankinga se je spravil na vrabce in jih je v minulih dveh letih polovil in pobil okoli 13.000. Či Cenli, prav tako iz Nankinga, se je specializiral za muhe. Zdaj že natanko pozna vso njihovo tehniko gibanja in jih dnevno ujame povprečno po tisoč. Hen Junfan, pekovski pomočnik iz Čunkinga, je postal strokovnjak za uničevanje miši.

pokrajinah tečaje za nepismene okoli 45 milijonov ljudi, predvsem kmečkega prebivalstva. Vsak deveti obiskovalec večletnega tečaja bo letos zaključil osnovno šolanje. Po zaključku tečaja bo znal okoli 1500 hieroglifov, torej toliko, da bo lahko prebral vsakdanje sestavke. — Na Kitajskem pa je še slišati glasove proti uvedbi nove abecede.

Za zaključek še zgodbica o nevestini doti. Po opravljeni sedemletki se je dekle vrnilo v domačo vas, kjer se je nedavno poročila. Namesto poprejšnje dote, ki je bila v navadi, je dal nevestin oče mladoporočencema dvoje

pleteneh košar za zbiranje gnoja. Svoje poročno darilo jima je izročil s posvetilom v verzih:

»Ti košari sta simbolično znamenje dote moji hčeri. Nekoč smo dajali nevestam skrinje in omare, jaz pa dajem svoji hčeri košare, zakaj kopicca gnoja pomeni dobro letino.« — Listi so objavili slike nasmejanega mladega para, ker je na Kitajskem trenutno na višku akcija za čimvečje količine gnoja, oziroma za čimboljše obdelavo polj. B.

Dobro poldruho uro je čakal predsednik francoske vlade Felix Gaillard v porodnišnici Neuilly na rojstvo svoje hčerke Isabelle. Tako se je prvič zgodilo, da je postal predsednik francoske vlade v svoji mandadni dobi oče. Gaillard je pokadil zavojček cigaret, preden je mogel čestitati svoji ženi Dolores, medtem pa je Antoine Pineau potrpežljivo čakal nanj. Posnetek kaže Gaillarda, ženo in malo Isabello.

in prenašalcem bolezni. Pravzaprav traja ta vojna že od osvoboditve, zadnje čase se je pa še zaostрила.

Oaze na Antarktiki

Prof. Richter, ki je sodeloval pri antarktični odpravi sovjetske akademije znanosti, je pred kratkim dokončno znanstveno razpravo o tako imenovanih »antarktičnih zelenicah«, tistih delih antarktične obale, kjer ni niti letu ne snega. Kakor pravi prof. Richter, je za sedaj le malo znanega o vzrokih tega pojava, domnevno strokovnjakov si nasprotujejo, vse trditve so zasnovane le na ugibanjih.

Antarktične oaze so prvič odkrili med izvidniškimi poletji, zato imajo znanstveniki le malo podatkov o njih, pa še ti niso zanesljivi. Sele v minulih dveh letih so znanstveniki začeli proučevati te oaze in postavili prve verjetnejše hipoteze o njihovem nastanku. Prof. Richterju se zdi najverjetnejša domneva sovjetskih znanstvenikov, ki spravljajo te oaze v zvezo z nenavadnimi značilnostmi podnebja in oblikovitostjo tistega dela obal, kjer se padavine — v tem primeru predvsem sneg — tajajo, led in sneg iz notranjosti pa ne moreta prodreti na tisto področje.

V minulem letu jih je pobil skupno 3500. Njegova 75-letna babica ima skrbno evidenco o njegovih uspehih.

Nedavno se je bitka nanovo razveljavila. Na tisočih zdravstvenih delavcev in zastopnikov Rdečega križa je šlo med ljudi, ki poslušajo predavanja in z zanimanjem spremljajo praktično uničevanje škodljivcev. Potem se sami spravijo na delo...

Peking hoče biti pri tem prvi. Ze v letošnjem januarju so uničili v mestu in okolici nad milijon miši in vrabcev. Pred dnevi je bilo v mestu množično zborovanje. Zastopniki 928 mestnih podjetij in raznih ustanov, uličnih odborov in okoliških vasi so si napovedali tekmovanje v zatiranju škodljivcev. Sklenili so, da bo Peking kmalu mesto brez vrabcev in miši.

Boj proti nepismenosti nemara ni nikjer na svetu tako hud kot na Kitajskem, in sicer ne le zaradi visokega števila nepismenih, ki jih je nad pet milijonov, marveč predvsem zavoljo težavne kitajske pisave. Po najnovejših podatkih se je število nepismenih znižalo v nekaterih pokrajinah od 80 na 70 odstotkov, v severovzhodnem, industrijskem delu dežele pa celo na 60 odstotkov. Letošnjo zimo obiskuje v 17

Oderušstvo v novi podobi

Pariške zastavjalnice so imele v minulem letu pet milijard frankov prometa

- Zastavjalnica je zamisel ev.opskega juga. Zasnovala se je v Italiji, deželni sonca, serenad in pomaranč. Prvi znani zastavljalec je bil Barnaba De Terni, ki je v Perugiji predložil, da bi mu dali denar brez obresti, če bi zastavil predmet z določeno vrednostjo. Njegovo ponudbo so sprejeli, zastavjalnice so se razširile po drugih italijanskih mestih, vse so imele isto ime: Monte di pietà (Hrib usmiljenja). Leta 1515 so zastavjalnice segle čez Alpe, sto let kasneje jih je bilo že precej na Nizozemskem. Z vojsko Ludovika XIV., ki se je bojevala v Flandriji, so zastavjalnice prišle tudi v Pariz. Renaudot, izdajatelj prvega francoske lista, je ustanovil tudi prvo veliko zastavjalnico v Parizu.

Najprej so zastavljali v teh poslovalnicah predmete z določeno vrednostjo mali ljudi, ki so se tako skušali izogniti raznim oderuhom, sčasoma pa so zastavljalnice menjavale svoje stranke: najprej je prišla na vrsto buržoazija, v 19. stoletju pa aristokracija, ki je še vedno najboljša klientela zastavjalnic.

Pariške zastavjalnice imajo zdaj največ prometa. Ena izmed njih, ki se je specializirala za nakit, je lani izplačala enemu samemu klientu za dragulj 21 milijonov frankov, največja v Parizu izplačana vsota pa znaša 500 milijonov frankov. Nakit, ki je zastavljalec zanj dobil 21 milijonov, je bil vreden 80 milijonov. Izplačali so torej le četrtino vrednosti, in sicer iz dveh razlogov, predvsem zato, da zastavjalnica v primeru, če lastnik ne more vrniti denarja, proda nakit, dobi svoj denar in še dobiček zraven, razen tega pa zastavljalec laže zbere četrtino vrednosti kakor pa polovico ali več. Pariške zastavjalnice poslujejo z osem odstotnimi obrestmi, zastavljalec lahko zastavi svoj predmet za pol leta, potem pa v določenih časovnih presledkih podaljšuje pogodbo. Tako je bil neki dežnik zastavljen kar 25 let, svileni zavesa pa celo pol stoletja. Lastnik je plačal v tem obdobju obresti, ki so sedemkrat presegle vrednost zave-

Statistike kažejo, da ljudje zastavljajo predvsem nakit, in sicer vse od preprostih prstanov do dragocenih briljantov. Pariška zastavjalnica v ulici Pierre Charon plača dnevno samo za nakit in podobne dragocenosti po tri milijone frankov. Najpogostejše prihajajo v zastavjalnico mladi zakonski pari, saj se zaradi stanovanjske stiske kaj lahko primeri, da konča tudi novo pohištvo v zastavjalnici.

Hkrati je zastavjalnica tudi najcenejša garaža. Rabljen majhen avto je vreden četrt milijona frankov, zastavjalnica plača 75.000 frankov z obrestmi, ki znašajo v šestih mesecih 7500 frankov. V vsaki drugi garaži bi moral lastnik plačati v tem času 25 tisočakov. V dneh suške krize so Parizani zastavili 1100 avtomobilov, lani pa je znašal skupni promet pet milijard frankov.

Priložnostni obiskovalec zastavjalnic lahko spremlja tudi napredek tehnike, saj so zastavljene vozila od starih tipov do mopredov. Električnih hladilnikov je v zastavjalnicah precej, pralnih strojev pa sorazmerno malo. To je razumljivo, saj se le malokatera gospodinja z lahkim srcem loči od pralnega stroja.

Ceprav so bile zastavjalnice nekoč nekakšen protitudarec oderuhom, pomenijo zdaj v zahodnem svetu oderušstvo posebne vrste. Neopazno prežijo na svoje žrtve in jih napadejo v trenutku najhujšega pomanjkanja, zato so prikrito socialno zlo...

Vzhodnoberlinski kipar Heller izdeluje velike žuželke za berlinski naravoslovní muzej. Slika kaže močno povečano hišno muho. Organski ustroj tega nadležnega mrčesa je kipar poprej proučeval pod mikroskopom več tednov.

Skok s sedmega nadstropja

Nenavadno se je razpletla nesreča osemnajstletne Francine Viale iz Lyona. Dekle se je sporeklo s svojim fantom, nato pa je skočilo skozi okno njegovega stanovanja v sedmem nadstropju. Padla je na kup peska in se ni poškodovala. Hišnik jo je potegnili nekaj minut kasneje iz kamara, kamor se je vrgla takoj po skoku. Zdaj je na pregledu v zavodu za duševne bolnike.

Kratica SPU

Brzobjavno kratico SPU so doleteli v Sovjetski zvezi za vse brzobjavke, ki vsebujejo kakršnokoli sporočilo o umetnem satelitu.

Milijoni Perzijcev živijo v sodobnih mestih in bogatih zelenicah, večina dežele, ki je tolikšna kot tri Francije, pa pripada nomadskemu prebivalstvu. Severovzhodno od Siraza so Gašgajci gospodarji stepe. Po cele mesece potujejo med gorami in po puščavskem pesku, koder iščejo zelenice pašnike za svoje ovčje in kamelje črede. Pred mestnimi vrati Siraza so se ustavili na bregu potoka Kokrud (večji posnetek). Medtem ko se suši perla, tale Gašgajka zadovoljno vleče svojo pipo...